

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, április 25.

Mai számunk főbb közleményei:

- Szaporodnak a választók.
- Ki kezelje a gyermekkórházat?
- Értekezlet a Lloydban.
- Az aradi Mikszáth-ünnep.
- Milán király szereimei.
- Művésznők — egymás közt.
- Csiky Gergely irodalmi társaság.
- Döntő audienciák.
- A szabadkai bérnyilkosság.
- A nős völegény.
- Tarkaságok.

A török Bastille.

Arad, április 24

Vérkeresztség alá tartják a török szabadságot. Mintha csak azoknak a szobatudósoknak adnának vele igazat, hogy vér nélkül nincsen forradalom, nincsen mélyreható változása egy országnak. Igaz, hogy Norvégia vér és puskapor nélkül szakadt el uralkodójától, államszövetségesétől; de ott csak egy uralkodóról volt szó. Törökországban úgy látszik, másról is van szó, mint a rezgő szakállu Abdul Hamid szultánságáról. Azért nem ropognának még az ágyuk, s a forradalmároknak, a kik köztársaságra semmi esetre se gondolnak, mindegy lehet, hogy a vén szultán, vagy pedig egy vastagajku, pohos herceg tartja-e az udvari szertartásokat. De Törökországban egy rendszer kapaszkodik a falakba: egy osztály, a melynek sokat, mindent kell féltetnie az előnyomuló csapatoktól. A pusztu-

lásra szánt, a népnek görnyedt engedelmességére és tompa hitérzésére épített hatalom előbb látszóan meghunyászkodott, azután talpára állott, s most fegyverben áll az új törökökkel szemben.

Az új törökök hadserege San-Stephanóból megindult és bevonult Konstantinápolyba. A bevonulás nem volt az a vértelen, diadalmenet-szerű hódítás, mint a minőnek hitték. Az új törökök ellentállásra találtak, amelyet könnyűszerrel, de mégis vér árán kellett eltakarítani az utból. Azután a Yildiz elé vonultak, s a császári palota őrsége rövid ellenállás után megadta magát. A forradalom a Yildiz ura lett.

A Bastille bevételére emlékezteti a távol szemlélőt a mohamedán nép történetének ez a nagyszerű eseménye. Száz és száz vonást lehet találni, amiben az új törökök bevonulása nem hasonlít a francia forradalomhoz; de a Yildiz mégis a török Bastille-t jelenti, az autokrata hatalomnak, az ósdi gögnek, a régi hagyományoknak és a sötét bünöknek vázát, amelynek bástyáin a nép lett az ur. Hogy most a Bastillet szervezett hadsereg szállta meg, csak a körülmények változásán mult; azon, hogy a műveltségtől elrekesztett, babonákba és butaságba fullasztott nép közül a hadsereg, a katonák vezetői jutottak legközelebb gondolatban és lélekben a civilizációhoz, az emberi jogok és

szabadság eszméihez s bennük dobant meg először a nemzet lelkiismerete, amely az ország elmaradottságát, büneit, szegényét, számon kérte, amely fellázadt az új korba már nem illő despotizmus ellen. Akiket másutt ép a forradalmi törekvések letörésére, szabadsághősök ellen való sortüzre vezényelnek ki: a katonák Törökországnak forradalmi hősei, szabadság-szerzői.

A Bastille a forradalom kezében van. A szultán, aki napok óta ugyanis csak névszerint uralkodója az országnak, el fog kotródni az utból. De vajjon ezzel belékerül-e a török föld a munka és béke hétköznapjaiba, a vértelen fejlődés időibe, ahova Franciaország olyan sok, egymást kergető nagy esemény, olyan szédítő hullámozás után ért el. Aligha. A forradalom még nem ivott vért. Szalonikitól Kis-Azsia legszéléig hosszú az út. Kis-Azsiában már elhelyezte a maga csóváit az európai török földről kiebrudalt reakció. A vérontások ott megkezdődtek s most, amikor a győztes új-törökök ujjongó örömmel szálltak meg a fővárost, csak újabb erővel fognak kitörni. Hosszu idő fog eltelni, amíg a félholdnak minden birtokán elismerik az új rendszert, amíg a török szofták izgató szavánál erősebb lesz a megértés, hogy mit jelent az a változás, amelyben a seriat sérelmét visitják a maradi törökök.

A rokonérzés örömebe, amelylyel

Történetek a régi konakból.

Írta: Petrovics János.

A nagy közönség némi tájékozására, röviden érintve Szerbia újabbkori történelmét, de elfogulatlanul, az igazságnak megfelelő történelmi bűszéggel óhajtom megvilágítani a belgrádi konak utóbbi eseményeit. A küszöbön volt háboru alkalmából kifolyólag megjelent, család-történelmi vonatkozású közlemények felülbírlására nem érzem magamat hivatottnak, csak azt jegyzem meg, hogy a szerbiai dinasztiák össze sem hasonlíthatók a sok európai uralkodó, de a még sokkal több nem uralkodó, nagy és híres történelmi multu magyar és külföldi főrangú családokkal és pedig elenyészően csekély történelmi multjuk miatt. De viszont a „Romanovok” sem vihetik 1400-nál tovább a családfájukat, Oroszország trónjára pedig 1818. évben kerültek, vagyis 187 esztendővel előbb, mint a Karagyorgyevicsék Szerbia trónjára és Petrovics Nikita montenegrói fejedelem családjának eredete sem öregebb 200 esztendőnél. A Karagyorgyevicsék családjának, bár csak 130 esztendeje, de fegyveres történelmi multja van, — mit részletesen ismertet Kállay Béni is „A szerbek története” című művében — és amelyen történelmi multon alapul ugyancsak Magyarországon is minden főrangú családörökös születési főrendi jogosultsága.

A szerbiai Zajcsár községbe 1790. esztendő elején beállított egy Obren nevű paraszthoz egy

koldus gyermek, ki alazsmináért könyörgött. A gazda megkérdezte tőle, hogy hívják?

— Milosnak — felelte a fiu.

— És miért koldulsz? — faggatta tovább Obren.

— Mert elvesztettem szüleimet és magam még gyenge vagyok a dolgra.

A fiu őszintesége annyira megtetszett Obrennek, hogy azt az ajánlatot tette neki, maradjon nála és ha megbecsüli magát, még jó dolga lehet. A kis Milos örömmel fogadta az ajánlatot és becsülettel szolgálta gazdáját, míg Obren annyira megkedvelte, hogy 17 éves korában fiává fogadta és ráhagyta vagyonát. Milos akkor önkényesen felvette az Obrenovics nevet, ami a szó teljes értelmében magyarul azt jelenti, hogy *Obrennak a fia*. Szomorú világ volt abban az időben Szerbiában is, mert az egész Balkán-félsziget lakói török iga alatt synlódtek. Bár többször tettek kísérletet, hogy a járom alól felszabaduljanak, de vesztükre mindig eredménytelenül. 1804. év tavaszán Kara György, családi nevén Petrovics György (szül. 1786. december 21 én, Kr. gujevác melletti Visevácbán) állott a szerbek élére, aki állítólag azokból a régi szerb nemesi családok egyikéből származott. kik III. Uros szerb cártól nyertek adománylevelet a XIV. század elején és amire vonatkozó oklevelek a Karagyorgyevicsék családi levéltárában vannak, jól lehet, a ma élő Karagyorgyevicsék nem bírják hiteles adatokkal igazolni az eredeti családi nevükhöz fűződő diplomák jogosultságát.

A nép csakhamar vezérré kiáltotta ki Karát s mint ilyen, változó szerencsével küzdve, 1807. február 13-án teljesen felszabadította hazáját a török iga alól és kivívta Szerbia függetlenségét. Alig néhány év múlva a török ismét kísérletet tett Szerbia meghódítására és bár Kara újra a sereg élére állott, a szerencse mégis a törököknek kedvezett és Kara kénytelen volt menekülni. Csak egy kis csapat volt még az országban, amely tovább folytatta az ellenállást. Ennek a csapatnak Obrenovics Milos volt a vezére, aki szívós kitartásával annyira kimerítette a törököt, hogy Szerbia végre 1816. évben másodsor is *kivívta függetlenségét*. Obrenovics Milosnak, akit most Szerbiában dicsőítettek, az volt egyedüli vágya, hogy a független Szerbia fejedelme legyen. Ezt a szándékát azonban igyekezett meghiusítani Kara György, ki tagadhatatlan, hogy hazája iránt örök édemeket szerzett, mert első sorban ő vívta ki annak függetlenségét és mikor 1817. évben visszatért, Obrenovics Milos titkos, fogadott bérnyilkosai végezték ki.

Obrenovics Milost még abban az évben fejedelemmé kiáltották ki, amit a porta is sietete megerősíteni. I. Milos 23 esztendeig volt fejedelem és bár területileg gyarapította az országot, kegyetlensége miatt a nép mégis lemondásra kényszerítette. Utána fia, I. Milán mindössze három hétig uralkodott; egy reggelen ugyanis ágyában halva találták az i'ju fejedelmet. Halálának oka örök titok maradt. 1839-ben I. Milos testvérét, I. Mihályt ültették

mi ezt a korszak-fordulót nézzük, a természetes önzés egy aggodalmatkever. Félő, hogy a forradalom, amely eddig a törökök magánügye volt, fejlődésében és következeiseiben valamely beavatkozásra fog alkalmat adni. Eddig ez nem látszik valószínűnek; sem a szultán megmentésére nem fog sietni Anglia, vagy Oroszország, se pedig az államotirányító hatalmában megfogyott mohamedán egyház nem számíthat a nemzetek között lovagias védőkre. De azért a forradalmak következeiseit nem lehet kiszámítani. A mennyire nem maradt sima, rázkódtatás nélkül való dolog a török alkotmány megalkotása, ép anyyira nem lehet biztosra venni, hogy most már az új törökök visszaveszik politikai birtokaikat, a halottakat és a romokat el fogják takarítani, aztán Törökország folytatja az európai népek nyugodt életét. Utolsó európai állomását hagyja el az uralkodói abszolútizmus, az alkotmánytalan parancsolás; itt, az utolsó stáción nagyon makacsul fog a határfába fogózni, az üzői felé rugdalózni, mielőtt elkotródnék.

A jelentkező békeszerző. Méray-Horváth Károly, aki tudvalevőleg a koalíció és a király között annak idején kötött paktumot kezdeményezte, „A tévedések politikája és a kivezető út” cím alatt röpiratot írt Kossuth Ferencnek ajánlva, melynek végső konkluzuma ez:

Meg kell csinálni azt, hogy: Minden más politikai párt kizárásával függetlenségi párti miniszterium következzen, az átmenetiségnek bizonyos rezerváival, amelyek a függetlenségi párt teljes egyedüli és kizárólagos érvényesülését megátalassák. Megegyezés jöjjön létre a koronával, hogy egyedül és kizárólag a függetlenségi pártot akceptálja guvernementális pártnak, egész gazdasági programjával, nemcsak kiszakítva az egy bankkérdést, mint a régi közjogi harcok egyik gravaminális momentumát.

A vizierök hasznosítása. Fővárosi tudósítónk jelenti: Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter törvényjavaslatot készített a vizierök hasz-

nosításáról. A törvényjavaslatot most tették közzé s mihelyt a parlamenti viszonyok rendbejönnek, előterjesztik a képviselőháznak.

Ki kezelje a gyermekkórházat?

A kiküldött bizottság véleménye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 24

Ismertettük az aradi Fehér Kereszt-egyesületnek a törvényhatósági bizottsághoz intézett beadványát, melyben azt kéri, hogy a rövid időn belül megnyitandó gyermekkórház vezetését és kezelését évi 4000 korona városi segély fejében reá ruházza a város. A polgármester a közegészségügyi bizottságnak véleményezés céljából adta ki a kérvényt és az most elkészült javaslatával. A bizottság a kórházat a város kezelésében akarja megtartani és eme véleményét a következőképp indokolja meg:

A gyermekkórház felépüléséhez, felszereléséhez közeledebben főfontosságú ama kérdés, hogy az Andrányi Károly nagylelkű adományából létesülő intézet, az alapító elhatározásához képest Arad város tulajdonát képezvén, annak további kezelése, vezetősége a város közvetlen ügykörébe tartozzék-e, avagy a „Fehér Kereszt-egyesület” ajánlata értelmében, erre ruháztassék, ennek gondozására bizassék? Teljes ismeréssel a „Fehér Kereszt-egyesület” önzetlen közreműködése, a kórház létrejötte körül kifejtett lelkes tevékenysége iránt, a kiküldött bizottság tárgyalásai után azon megállapodásra jutott, hogy a városi gyermekkórház vezetéséről a város közönsége semmi esetre sem mondhat le, azt másra át nem háríthatja s híven a nemes alapító intenciójához, azt, saját hatáskörében megtartani köteles.

Mindenesetre számolnunk kell azzal, hogy a kórház kezelése, a modern követelmények magaslátán való megőrzése, a város közönségére költségekkel, terhekkel fog jární. A terhektől azonban még akkor sem lennének feloldva, megkímélve, ha a kórházat egy más, jelen esetben a Fehér Kereszt egyesületre bíznók s csak mint távol álló ellenőrző közeg szerepelnének. A Fehér Kereszt egyesület ugyanis a várostól 4000 korona évi subvenciót kér. Mi a város morális kötelességének véljük, hogy a tulajdonába bocsájtott kórházat saját vezetőségében tartsa, annak prosperálását saját módjával s eszközeivel biztosítsa. Ha a kórház vezetősége a város ingerenciája alól kisiklik s egy

külön álló állami intézményre bízatik, a kórház egészében annak függelékévé válik s városi jellegét elveszti.

Költség tekintetéből — bármily kecsesgató lenne is, ha a „Fehér Kereszt egyesület” ajánkozását magunkévá tennők s a kórház gondjait magunkról elhárítanók, méltán illetve a vád, hogy így a város magasabb érdekeit megsértettük s a saját szegény beteg gyermekeink számára emelt kórházat kiszolgáltattuk. A város magasztos feladata magát ezen vádtól megóvni s a nemes áldozatkészségből — saját javunkra szánt intézetről továbbá gondoskodni s azt reális színvonalon föntartani. A gyermekvédelemre hivatott „Fehér Kereszt egyesület” helybeli gyermek menhely igazgatósága egy gyermekkórház vezetőségének gondjai által különben is csak saját sokoldalú feladatainak teljesítésében lenne megbénítva, annak hátrányára hivatásától elvonva. A kórház városi vezetőség alatt hivatásának mindenben meg fog felelni s a gyermekvédelem szolgáltatásában a Fehér Kereszt gyermekmenhely telepének betegei éppen úgy gondozásban, orvoslásban részesítendő, miként az a menhely igazgatóságának vezetősége alatt történhetnék.

Ezek előre bocsájtása után foglalkoznunk kell a kórház berendezkedésének, szükségleteinek módjaival, fedezetével s meg kell határozni a kórháznak városi kezelésbe vételkor előálló végrehajtási eljárás minden részletét.

A törvényhatóság kimondván a gyermekkórháznak városi ügyvezetés alá vételét, első sorban kórházi bizottságot választ. Ezen bizottságba a polgármester elnöklete alatt kiküld 6 törvényhatósági tagot; ezeken kívül rendes tagja legyen a bizottságnak a főorvos s a főkapitány.

A kórházi bizottság minden intézkedések alapvető fóruma, ellenőrző, utalványozó, számonkérő hatáskörrel. Ez lesz hivatva a belügyminiszteri 35000—1902. sz. körrendelet nyomán a kórházi szabályzatot elkészíteni, mely azután a törvényhatósági közgyűlés felülvizsgálata után jóváhagyás végett a belügyminiszterhez felterjesztendő. A kórházbizottság ügykörébe tartozik egy személyi, mint dologi tekintetéből, a városi tanács utján, a közgyűlésnek javaslatot előterjeszteni s általában az évi költségvetést előirányozni. Az orvosi állások betöltése iránt első sorban indítványt tesz. Az orvosok pályázat hirdetés, esetleg meghívás utján hozandók javaslatba s azok kinevezése, avagy választása iránt a közgyűlés határoz. Egyéb személyzetre nézve a kórházi bizottság a már működő vezető orvos meghallgatásával intézkedik.

Ugyancsak a bizottság lesz hivatva annak idején a kórház átvételét, ünnepélyes

a trónra, ki egy lázadás folytán menekülni volt kénytelen. Mihály elűzetése után Kara György fia, Karagyorgyevics Sándor nyomban Belgrádban termett és 1842. szeptember 14-én fejedelemsé kiáltotta ki magát Sándor. az egykori arad és torontálmezei birtokos európai műveltségű ember volt s hazáját is a nyugat-európai államok mintájára akarta szervezni. Az orosz befolyás alól függetleníteni akarta Szerbiát és ennek köszönhetette bukását, mert az orosz pénzen felbujtott nép 1859-ben őt is lemondásra kényszerítette. — Karagyorgyevics Sándor utódja másodízben I. Milos lett 81 éves korában, azonban alig egy évi uralkodás után meghalt, eddig mint az egyetlen aki természetes halállal fejezte be életét a fejedelmi trónon. Utána fia, I. Mihály másodízben következett, kinek uralkodása szintén rövid ideig tartott. Dacára annak, hogy uralkodása alatt Szerbia mindenben gyarapodott, mégis akadtak egyesek, akik meggyilkolására vállalkoztak. A fejedelem azon a napon nővérevel gyanutlanul sétált a topcsiveri parkban, midőn egyszerre álarcos emberek golyózáporral árasztották el őket és Mihály 12 golyótól találva meghalt 1869-ben. Valószínű, hogy a merénylet értelmi szerzője Karagyorgyevics Sándor volt, azonban a vizsgálat ebben az irányban határozott eredmény nélkül ért befejezést. A gyilkosság után B. . . akkori hadügyminiszter és ezredes agyonlövötte a tett elkövetőit és megszállta a várost. A skupstina összegyűlvén, egyértelműleg Obrenovics Milánt kiáltotta ki Szerbia fejedel-

mének. Milán gyermekkorában Karagyorgyevics Sándor ült Szerbia trónján. Atyja Obrenovics Jefrem, anyja Catargi Mária oláhországi hercegnő volt. Miután az Obrenovicsok akkor száműzve voltak hazájukból, továbbá mert a szó teljes értelmében nélkülözéseknél voltak kitéve és mert Catargi Mária sem volt mintaképe az asszonyi hűségnek, Obrenovics Jefrem bánatában az ivásnak adta magát és csakhamar elhalt kicsapongó életmódja következtében. Az özvegyen maradt szép asszony, udvarlói közül Cusa Sándor oláhországi herceget anyyira megszerette, hogy nem volt képes nélküle élni sem. Mária így udvarhölgye lett a hercegnek és háztartását is vezette Bukarestben. Magával vitte Bukarestbe Milánt is, azonban gyermekére és annak nevelésére egyáltalában semmi gondot sem fordított. A hercegi palota közelében volt egy szoba és konyhából álló kis házikó és ez volt Szerbia jövőd fejedelmének lakása. A gyermek neve ését anyja egy Ilica nevű öreg asszonyra bízta, aki sem írni, sem olvasni nem tu ott és mindamélt még gyakran a páinkás üveg fenekére is nézett. Milán ifjúkori barátja egy cigánygyerek volt, kivel együtt játszott a porban és piszkokban és aki gyakran hangoztatja, hogy — meglásd Milán még király is lesz belőled. Akasztass fel, ha hazudtam, mikor király leszel! — De Milánnak nem volt alkalma ennek eleget tenni később, mert az egykori cigánygyereket, ki egy rablóbandának a feje lett, Magyarországon elfogták és felakasztották. Ilyen tarsaság-

ban volt és nevelkedett fel Milán 8 éves koráig, amikor nagybátyja, Obrenovics Mihály külföldre vitte, hol megfelelő nevelésben részesült és mindenben meglepő eredményt ért el. Fejedelemsé történt megválasztása után bevonult Belgrádba. A fogadtatására siető régensek és miniszterek üdvözlő beszédére, nem maradtak hatás nélkül Milán szavai sem. A fejedelem későbbi nevelője R. . . I. . . az egyik régens volt, de Milán 18 éves korában már betöltvén kiskorúságát, önállóan uralkodott és működésének első stádiuma megerősítette Szerbiát. Csakhamar elérkezett az az idő, is midőn a trón utódjáról is gondoskodnia kellett.

Azonban az uralkodó házaknál történt érdeklődései eredménytelenek maradtak: érdeklődött még a külföldi, ausztriai és magyar főrangú családoknál is, a többek között egy híres magyar politikus leányát is megkérte, azonban a házasságból semmi sem lett, mert a szép magyar comtesse papája nem tartotta eléggé szilárdnak Milán pozícióját. A történetek után R. . . I. . . későbbi miniszterelnök kihallgatásra jelentkezett és bővebben fejtegette azokat az okokat, melyek már haladéktalanná tették a fejedelem nősülését.

— De kit vegyek el? kérdezte Milán. R. . . I. . . nem lepte meg ez a kijelentés, mert zsebéből elővett egy aréket és átadta Milánnak, ki sokaig mereven szemlélte azt. — Fogalmam sincs róla, ki lehet ez a hölgy, de mindent el fogok követni, hogy az enyém legyen. R. igyekezett megnyugtanni Milánt azon kijelentésével,

megnyitását eszközölni s nemes rendeltetésének megfelelőleg a nyilvánosságnak átadni.

Végül a bizottság egy hozzávetőleges pontosságu számítás alapján kimutatja, hogy a város legfeljebb 1800—1800 korona deficit fedezéséről lesz kénytelen évenként gondoskodni. A törvényhatóság a májusi közgyűlésen dönt a kórház sorsa felett.

Szaporodnak a választók

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 24.

Az 1910. évre érvényes képviselőválasztói lajstromok összeállítása megtörtént és az adatokból az tűnik ki, hogy jövőre több lesz a választó. 1909-ben négyezrenegyszázegy választópolgár gyakorolhatja alkotmányos jogait. Ebben az esztendőben 750 adófizető nyert választói jogosultságot, míg adócsökkenés, adófizetési kötelezettség megszűnés, eltávozás, halálozás folytán 475-en veszítették el szavazati jogukat. A szaporulat tehát 275.

Ezek a számok azonban változást szenvedhetnek. Mindenkinek joga van a lajstromból történt kihagyás ellen felszólalnia és ha bizonyítani tudja, hogy meg van a törvény által követelt cenzusa, akkor a központi választmány felveszi a névjegyzékbe.

Alább folytatódólagosan közöljük az új és kimaradt választók névsorát:

Új választók:

Erdős Jenő mérnök, Ehrenfeld Ernő dr. orvos, Eszlinger György keresk. segéd, Egler Antal mosóda tulajdonos, Eliás Dávid kereskedő, Ecker József magán hiv., Erdélyi Imre kovács, Eibert Vendel háztulajdonos, Erdős Rezső, Finta Géza máv. ellenőr, Fodor Imre máv. kalauz, Friedrich János máv. hiv., Ferenczy Armin dr. alorvos, Fazekas Dénes kertész, Forgách Lajos felügyelő, Faragó Alfréd mag. hiv., Funker József nyúlifaj, Farkas Zoltán dr. hivatalnok, Farkas János irodatiszt, Farkas Károly számtiszt, Fleischmann Herman ügynök, Fischer Ferenc szítás, Friebeisz Miklós háztulajd., Feszler Károly háztulajd., Fritz Ferenc háztulajd., Fischer Mór kereskedő, Fülöp József háztulajd., Feleki Miklós háztulajd., Fejér Ferenc háztulajd., ifj. Frank András kereskedő, Fischer Mór alkalm., Fleischer Dezső keresk., Fülöp Béla képfaragó, Fülöp Béla koresmáros, Fábrián Armin gépkereskedő, Faur János háztulajd., Fülöp Imre háztulajd., Frisch Vilmos alkalmazott, Fehér Mihály háztulajd., Francz Vilmos ker. segéd, Frankl Leó órás, Fáber Antal háztulajd., Forgó Sándor bérkocsis, Farkas György mészáros, Fekete József tanító, Fischer Károly mérnök, Gál

Imre máv. kalauz, Goldstein Izidor máv. kalauz, Gallov Dezső joggyakornok, Göncz Pál munkafelügyelő, Gaberdein Lajos lelkész, Gyarmathy József tanár, Gyovay Pál tanító, Györgyevics Gyula tanító, Gergely Sándor magánhivatalnok, Gantner József hivatalnok, Groher Rudolf művezető, Gombos Antal háztulajdonos, Gazdag Antal háztulajdonos, Gellért Jenő magánhivatalnok, Gaál Bálint háztulajdonos, Gásza Sándor kereskedő, Grünbaum Samu alkalmazott, Fonyó Gyula raktárnok.

Kimaradnak:

Csik István háztulajdonos, Csűrös Imre levéltárnok, Császár Antal ügynök, Csingl Géza zongoramester, ifj. Csóthy Antal bádógos, Ceiler Ferenc művezető, Csavar Dániel gyümölcsáros, Csicsilla János háztulajdonos, Csicsilla Teofil háztulajdonos, Csernay Gyula magánhivatalnok, Csalo Gábor háztulajdonos, Czöbel János vállalkozó, Csizmadia István máv. kalauz, Dávid József ügynök, Deutsch Armin borkereskedő, Dálnoki Kálmán máv. altiszt, Demercsek Ernő máv. altiszt, Drágos Arisztid számtiszt, Daempfl István főerdész, Debrecsi Géza aljegyző, Drescher József szabó, Dreesin Mihály jövedéki tiszt, Dénes Ede háztulajdonos, Darabos Géza máv. altiszt, Dorka János ügyvédjelölt, Depold Ferenc asztalos, Dun Pál végrehajtó, Dreichlinger Lajos kereskedő, Dezső Pál háztulajdonos, Dulka György kárpitos, Dielt Lajos fényképező, Dopp Miksa üzletvezető, Drágits János szatócs, Erdélyi Vilmos háztulajdonos, Éber Nándor magánhivatalnok, Elek István főraktárnok, Erdős Simon kereskedő, Eicher György mérnök, Eichlinger Zsigmond kereskedő, Friedmann Ede háztulajdonos, Frits Béla nyug. erdőmester, Farkas Károly raktárnok, Farkas Győző pénzügyigazgató, Fleiszig Sámuel sütő, Fischer Aladár háztulajdonos, Friedman Lajos szatócs, Feltik Ignác művezető, Fekete Károly máv. kalauz, Ferenczi József mozdonyvezető, Fleisch Ignác kereskedő, Frank Pál kereskedő, Faragó Samu borkereskedő, Fischer Armin pénzbeszedő, Faragó Miklós hirdető, Faragó Ernő papírkereskedő, Fodor Domokos irodatiszt, Farkas Lajos mérnök, Friedman Adolf kereskedő, Fried Lipót magánhiv., Fried Lipót háztulajdonos, Fock József vendéglős, Felföldi Sándor bérkocsis, Führer Simon ügynök, Filippi János borbély, Fodor József szabász, Flór Imre máv. altiszt, Florian József raktárnok, Faragó József háztulajdonos.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi tisztviselők fogyasztási szövetsége ma délután Róka József kir. tanácsos, pénzügyigazgató elnöklésével értekezletet tartott. Az elnök javaslatára az eddigi szállítókkal, a próba idő letelte után végleges szerződéseket kötöttek. Kiküldtek továbbá egy hat tagu

bizottságot, melynek az a feladata, hogy baromfi és piaci árak olesó beszerzési forrásairól gondoskodjék.

(*) Meghívó. Az aradi izr. jótékony-egylet közgyűlésére, mely az izr. hitközség tanácstermében 1909. évi április hó 25-én d. e. 16-11 órakor tartatik Deutsch Mór, elnök.

(*) Jótékony egyesületek közgyűlése. A következő sorokat kaptuk: Meghívó az aradi izr. jótékony négyelet közgyűlésére, mely az izr. hitközség tanácstermében folyó évi április hó 27-én, délután 4 órakor tartatik, végvári Neuman Füst-Mária elnök.

Értekezlet a Lloydban.

Előkészületek a vasárnapi közgyűlésre.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 24

Holnap, vasárnap délelőtt lesz az Aradi Lloyd-társulat rendkívüli közgyűlése, amely a Lloyd jövőjére nézve nagyjelentőségű kérdésekben: a tisztújítás és a helyiség kérdésében fogja meghozni a régen várt döntést. Hosszas tárgyalások előzték meg ezt a közgyűlést, melynek előkészítésére ma Nemess Zsigmond dr. értekezletre hívta össze a Lloyd tagjait. Az értekezlet, mely ma délután két órakor Leopold Zsigmond elnöklete alatt tanácskozott, kizárólag a helyiség kérdésével foglalkozott, de a határozás jogát természetesen a vasárnapi közgyűlésre bízta.

Az értekezleten elsősorban Nemess Zsigmond dr. szólalt fel. Ismertette Füst Jánosnak, a Városi kávéház bérlőjének a tanáchoz és a Lloyd társulathoz intézett beadványát, amely szerint a bérlő 10,000 koronát ajánl fel a mostani helyiségnek teljesen modern átalakítása céljából, amihez véve a város hozzájárulását, a mai helyiség nemcsak berendezésében, de a feljarral, lépcsőházzal együtt újjáalakítható lesz. Szaktekintélyekre hivatkozva elmondja, hogy a mostani helyiségnél, ha azt kellőképp átalakítják, jobb és alkalmasabb klubhelyiséget találni nem lehet. Ő is türethetlenné tartja a mai állapotokat és ezért olyképen véli megoldani a kérdést, hogy a Lloyd, ha új szerződést köt Füsttel, teljes önkormányzatot kössön ki magának. A Lloyd

hogy a csodaszép Kecskó Natália, kit a kép ábrázolt, és aki akkora vagyon jövendő öröke, a minővel kevesen rendelkeznek, boldogan fogja hitvesi kezét nyújtani a szerbek daliás fejedelmének. A mi a Kecskó család multját illeti, eredetüket a Kommenekig vihetik vissza. A család levéltárában több hiteles oklevél bizonyítja a Kommenektől való egyenes leszármazást, kik a kelet-római birodalom császárai voltak és kiknek egyenes leszármazottjai az Oroszországban élő Kecskók, hová 1300. körül vándoroltak Konstantinápolyból, Natália apjának 400.000 rubel évi jövedelme és ezredesi rangja volt az orosz hadseregben. A család nagy gondot fordított arra, hogy tagjai az orosz arisztokrácia köréből házasodjanak, s így kerültek összeköttetésbe a herceg Muruszi, Grocsakov és Ghica családokkal Kecskó ezredes rengeteg vagyonának örökösei, Natália és nővére világ-hírűek voltak még szépségükről is, anyjuk Sturdza hercegnő volt. Natália anyjának egyik nővére Muruszi herceghez ment nőül, ki Párisban lakott és magához hívta hugát 13 éves korában. Natália alig mult 16 éves és már is az udvarlások ostromának volt kitéve. Az udvarló férfiak seregében csak egy embernek sikerült Natália érdeklődését megnyerni és az K ... S ... szerb lovashadnagy, Milán fejedelem rokona, Szerbia párisi politikai ügyvivőségének katonai atachéja volt. K ... bizott önmagában és az uniformisában és könnyen megtörténhetett volna, hogy Natália őt választja, ha Muruszi hercegnő magához nem hivatja egy napon dugát.

— Ismét van egy kérőd — mondta a hercegnő. — Már megint! kiáltott Natália idegesen. — De ez egyszer, folytatta a hercegnő, akiről beszéltek egy uralkodó, Milán, Szerbia fejedelme. Natália egyszerre megváltozott. Az a látható boldogság és csók, mit a hercegnő kapott, mindent megmagyarázott néjének és azt hiszem, mondanom sem kell, hogy rövid idő alatt a fiatal attaché is épp oly unalmas léha ember lett Natália előtt, mint a többi. Miután Milán Párisba érkezett, sietett bejelenteni látogatását Muruszi hercegnőnél és azt megelőzőleg felkereste rokonát, K ... hadnagyot, ki örömmel üjságotla Milánnak, hogy megismerkedett egy durgazdag orosz ezredes leányával, kit megkért és nőül szeretné venni és végtelenül örülne ha fenséges rokona párisi tartózkodása alatt vele együtt látogatná meg a leány családját a házasság biztosítása céljából. Milán örült az eszmének és rokona kíséretében bérkocsiba ült, hogy megtegye a látogatást. A kocsit egy palota kapuja előtt állott meg és a fogadóterembe jutva, csakhamar megjelent előttük a két hölgy és a tارسaság egy pillanatig nézett meglepetten egymásra, mert a hadnagy sietett megszólalni: — Engedje meg fenség bemutatnom Muruszi hercegasszonyt és Kecskó Natáliát, menyasszonyomat. Képzhetni ennek a bemutatónak hatását. Natália nem tudta, hogy igazítsa helyre gyorsan az attaché elhamarkodott vakmerőséget, de a hercegnő hamarabb nyerte vissza nyugalmát és komolyan mondta: — Már megbocsásson K ... de Natália önnek nem a menyasszonya.

A hadnagy hamar észrevette a baklövést és miután meggyőződött arról, hogy nincs lényeges oka továbbra is ott tartózkodni, néma meghajtással sarkon fordult és eltávozott. Milán első látogatása sokáig tartott és ez alatt is meggyőződhetett arról, hogy K ... jogtalanul mutatta be Natáliát, mennyasszonyának. Ottléte alatt a legboldogabb embernek képzelte magát és ki tudja, voltak-e még későbbi életükben boldogabb percei Milánnak Natáliával. 1875. évben tartotta Milán esküvőjét Bécsben, melynek lezajlása után Belgrádba, később külföldre utazott a fiatal pár. A mézes hetek elteltével alig 3—4 hónap mulva azonban beköltözött hozzájuk a boldogtalanság. Hogy melyik volt valóban kettőjük közül ennek okozója, bajos volna megállapítani 1876. év tavaszán egy oroszországi ember Belgrádba menekült, kit azzal gyanúsítottak, hogy az orosz nihilista szövetség tagja.

Ebből az esetből kifolyólag megindult a hosszadalmas eljárás az orosz külügyminisztérium és a szerb kormány között. Oroszország kiadását követelte a gyanúsítottnak, de Szerbia megtagadta azt. Gorcsakov herceg volt abban az időben az orosz külügyminiszter, ki mindent latba vetett, hogy kieszközölje a fogoly kiszolgáltatását és összeköttetése folytán felhasználta erre Natáliát is.

Natália határozott ígéretet tett a hercegnek és biztosította őt, az ügy kedvező megoldásáról. Ismernünk kell Natália végtelen hazaszeretetét Oroszország iránt és így nem is ítéltjük őt el érzelmeiért. Azonban az ígéret

kezelje önmaga az ügyeit és ezekben a Városi Kávéház bérletjének semmi ingerenciája ne legyen. Ha ezeket a feltételeket Fürst elfogadja, vele már holnap meg kell állapodni, hogy így az átalakításhoz azonnal hozzákezdhessenek. Kéri a közgyűlést, bízzák meg Leopold Zsigmondot és Vörös Henriket: azzal, hogy lépjenek még ma ez irányban Fürsttel érintkezésbe.

Leopold Zsigmond a maga és Vörös Henrik nevében kijelenti, hogy ezt a megbízást már az idő rövidségére való tekintettel sem fogadhatják el.

Hosszu és eléggé szenvedélyes vita indult meg ezután Nemess indítványa fölött. Tolnai János dr. az indítvány ellen foglalt állást. Szerinte a mai helyiség célszerűen át sem alakítható egy klub számára és Fürstnek, s a tanácsnak kijelentései annyi feltételhez vannak kötve, hogy azok fölött 24 óra alatt nem is lehet észszerűen határozni. Ezt az utolsó pillanatban előterjesztett tervet csak manővernek tartja arra, hogy a Lloydot az Almay-féle tervtől elűssék. Fenyves Jenő építészeti szempontból kritizálja Nemess tervét, amelyet költségszebbnek is tart Almay tervénél.

Reisinger Sándor szólott ezután hosszan a kérdéshez. Részletesen ismertette az Almay-féle tervet, mely nemcsak kényelmet és tisztaságot, de egy feltétlenül szükséges nagy-termet is ad a társulatnak, úgy, hogy az társadalmi és művészeti célokat is szolgálhat. A mai helyiségben — ugymond — csak a kártyázókra vannak tekintettel. (Zaj). Vörös Henrik szintén az Almay-féle tervet pártolja. Nemess Zsigmond dr. tiltakozik az ellen, mintha ő manőver eszközének adná magát. Ő csak egy tervet hozott a társulat elé, amelyet lelkiismeretlenség volna a limine elutasítani.

Leopold Zsigmond kijelenti, hogy az ő biztos tudomása szerint Almay csak május elsejéig tartja fenn ajánlatát a Lloydnak.

Tolnai János dr., Bak Sándor, Horovitz Gusztáv és Deutsch Izó dr. szólaltak fel ezután Nemess indítványa ellen. Steiner József kérte az értekezletet, vigyék a tervet ma bizottság elé és holnap a közgyűlés döntson felette. Vajda István dr. a választmány összehívását kérte és az értekezlet el is fogadta erre az elnöknek azt az indítványát, hogyha Fürst János ajánlatot akar tenni, vigye indítványát a ma este összeülő választmány elé és majd csak annak előterjesztésére foglalkozzék vele a holnapi közgyűlés.

A választmány este hat órakor ült össze, hogy Fürst Jánossal tárgyaljon. Fürst kijelentette, hogy ő írásban tett ajánlatát, vagyis

a 10,000 koronás hozzájárulást legfeljebb csak annyiban módosítja, hogy az új lépcsőház felépítése esetén 4000 korona évi bérért az egész emeletet hajlandó a Lloydnak kiadni. A választmány erre azt határozta, hogy a holnap délelőtt 10 órakor tartandó rendkívüli közgyűlés elé az Almay-tervet terjeszti pártolólá, de egyben Fürst ajánlatáról is be fog számolni.

Milán király szerelmei.*)

A cár korbácsa.

Az összeesküvés után reggel Belgrád lakosága lázasan tárgyalta a merényletet. Senki sem tudta, hogy mennyi igaz a dologból. Beszélték, hogy a király súlyosan megsebesült, mások a trónörökös megöléséről tudtak. Némelyek szerint egy egész ezredet lefegyvereztek.

A királyi palotában délelőtt tizenegy órakor minisztertanács volt. A hadügyminiszter részletesen elmondta az éjjeli történeteket. A kormány tagjait megrendítette az eset.

Az udvari marsall eközben kitárta a szárnyas ajtót és harsányan jelentette:

— O felsége a király!

A király belépett, mint rendesen, civilruhában. Arca nyugodt volt, csak ajkai körül látszott keserűség. Redingótja gomblyukában az elmaradhatatlan fehér rózsát...

— Éljen a király! kiáltották mind. A király mosolyogva közeledett az asztalfőn álló karosszékehez, de mielőtt leült volna, így szólt a miniszterekhez:

— Köszönöm, uraim! Ma éjjel még segített jelmondatunk: Isten oltalmazd Morviát (Szerbia). Ma éjjel még megvédte Isten országunkat. De, uraim, a mai éjjel megmutatta, hogy nem táplá hatunk vérmes reményeket a jövő iránt. Vagy sikerülni fog más alapokra fektetni országunk sorsát, vagy... De most hagyjuk ezt, térjünk a munkára.

A király leült einöki székébe.

— Az ülést megnyitom. Napirendünk első tárgya a vostoni (orosz) kormány sürgős jegyzéke, mit ma korán reggel nyújtott át Voston követe. A hadügyminiszter ur elő fogja terjeszteni.

A hadügyminiszter felállt:

Uraim! Az orosz kormány sürgős jegyzéket intézett kormányunkhoz, hogy azt a har-

*) Ujabb részlet *Georgievics Vladen dr.* volt szerb miniszterelnök, szenzációs politikai regényéből.

minc millió forintot, amit II. Brankó (II. Miklós cár) császár kölcsönzött Moraviának (Szerbia) a török háború idején, azonnal fizesse vissza Moravia, mert a visszafizetés megtartását a vostoni kormány az ellenséges érzület kifejezésének tekintené. Uraim! En voltam szerencsés a kölcsön felvétele idején Vostonban nemzetünket képviselni és jól tudom, hogy ezt az összeget II. Brankó császár kegyesen országunknak ajándékozta.

— Felkértem Szednics (Pasics) ő excellenciáját, — szólt közbe a király, — hogy keresse fel a vostoni követet és adja ezt tudtára. Ő excellenciája minden percben jöhet.

A miniszterek elképedve néztek egymásra. — Quo usque tandem, orosz testvéreink? — csapott öklével az asztalra Vladie (Vladien Georgievics dr.)

— Usque ad finem Rosae albae! — felelt tompa hangon a király.

— Ez a dolog, — mondta a hadügyminiszter, — összefügg a ma éjjeli merénnyel.

— Tisztában vagyok vele, — szólt a király, — már intézkedtem is, hogy a hadbíró-s-g függesse fel az összeesküvők kihallgatását, mert ugy látom én is, hogy a két esemény összefüggésben áll.

Kopogtak most az ajtón és egy szolgatáviratot adott át a belügyminiszternek, aki előlvasva a sürgönnyt, elfehéredett.

— Felség! A trónkövetelő (Karagyorgye Péter) két nap óta a határon belül van. A hegyvidéken toborozza biveit!

A király felugrott. Szemei villámlottak, s az asztalra csapott:

— Ezt nem tűröm tovább! Lemondok, ha nemzetem érdekei így kívánják, de amíg én vagyok a király, nem fogom eltűrni, hogy szememláltára ássák alá országomat. Hadügyminiszter ur! Három lovas-ezredet, és a vadáseregimentet haladéktalanul küldje le a hegyvidékre. Élve, vagy halva, kerítsék kézre a trónkövetelőt.

A hadügyminiszter azonnal rendeletet irt. A király a pénzügyminiszterhez fordult:

— Lehetséges volna-e fedezetet találni, ha nem is az egész harminc millióra?

— Gondolni sem lehet erre, felség! Költségvetésünk nyolc millió deficitel zárul.

— Nem lehetne-e kölcsönt felvenni?

— Belátható időn belül, nem.

— Gondoltam. Ah, de megérkezett Szednics ő excellenciája.

A mindig nyugodt és előkelő államférfiu izgatottan lépett be. Alig üdvözölve a királyt, felkiáltott:

— Hallatlan! Rettenetes!

— Kedves barátom — szólt mosolyogva a király... első dolog most a hidegvér. Mondja el, mit mondott önnek a követ?

— Midőn tudomására hoztam előterjeszté-

csak ígéret maradt, mert semmiféle eredményt sem volt képes elérni férjével szemben, aki határozottan ki is jelentette Natáliának, hogy a kormányzás ügyeibe egyáltalában nem tűr semmiféle beavatkozást senkitől sem s így mindhiába erőltette Natália a dolgot napokig tartó könyörgéssel, mert a fogoly Szerbiában maradt. A történetek után Natália elfogult hazaszeretete miatt asszonyi szemmel most már nemcsak azt látta, hogy kívánságát férje nem teljesítette, hanem hogy Milán Oroszország érdekei ellenére döntött s így kettős ok táplálta haragját férje iránt. Natália most már elfogultságában arról is megvolt győződve, hogy Milán mindig Oroszország érdekei ellen fog törekedni a jövőben is s Milánban nemcsak a kegyetlen férjet, hanem hazája ellenségét is vélte látni és ez az ok elegendő volt arra, hogy egymás iránti érthetetlen viselkedésük folytán családi életüket megkeserítse. A Natália és Milán közötti viszony csakhamar annyira kiélesedett, hogy szoros értelemben gyűlölték és utálták egymást. Natália mindent elkövetett férje ellenségeinek felkutatására, hogy azokkal szövetkezve megbuktassa őt. Csak azokkal az emberekkel igyekezett érintkezni, kiknek törekvései Szerbia érdekei ellen irányultak. Természetes, hogy ez Milánt is elkésztette a végtelékig, aki különben igyekezett magát kárpótolni mindenben másfelé. Az első, akinél Milán vigasztalást talált, egy államférfiu felesége volt, ki utóbb egy tábornok neje lett. Ugyanakkor Belgrádba köl-

tözött egy nagyon szép és bájos kisasszony családjával együtt. N... kisasszony szépségével annyira meghódította a fejedelmet, hogy az mindennapos vendég lett N... ék házában. Egész Belgrád tudta a viszonyt és Natália hiába követelte a férjétől, hogy szakítson a kisasszonnyal, az tovább folytatta viszonyát. Natália kétségbeesésében hiába fordult a cselzővő diplomatakhöz és miniszterekhez és hiába kényszerítette az akkori belügyminiszter N... kisasszonyt Belgrád elhagyására, mert az Zimonyba repte át lakhelyét családjával együtt és ott fogadta a fejedelem udvarlásait. Natália úgy oldotta meg a dolgot, hogy férjet keresett N... kisasszony részére, aki hamar sikerült is találnia egy ezredes személyében. Gyakran utazott Milán Bécsbe és Budapestre is kárpótolni magát azért, amit otthonában nem talált meg. Két bájos nővér von a magára mindenki figyelmét abban az időben Budapesten és ezeket Milán is sietett megismerni egy barátja, gróf Z... segítségével.

A hölgyek szépségükön kívül művészi táncukkal is hódították esténként egy mulatóban és egy Andrassy uti nyaralóban laktak, hova Milán gyakran ellátogatott barátja kíséretében, a délutáni órákban. Egy ilyen délutáni látogatás alkalmával történ, mikor a fejedelem a barátjával — mint rendesen — nyitott hintóban indult a nyaralóba, hogy mielőtt kocsija az Andrassy-utrá ért volna, egy budai szerb össze gyűjtötte az utcán játszó gyerekeket és elbuj-

tatta a nyaraló mögé, hol kioktatta őket, hogy ha egy számozatlan bérkocsi áll meg a ház előtt és abból két ur száll ki, torkuk szakadtából éljenezzenek és kiáltanak zsviőt.

Persze, hogy a gyermekeknek sem kellett több s mindegyik igyekezett elnyerni a kilátásba helyezett négy krajcárt, mit a leghangosabban kiáltónak tűzött ki díjjul a ravasz szerb. A fejedelmet annyira kellemetlenül érintette ez a barátságos fogadtatás, hogy sietve menekült be a nyaralóba. A külföldön is talált Milán vigasztalást. Gleichenberg közelében van egy régi várkastély, melynek akkori tulajdonosa egy világhírű szépségű özvegy osztrák grófnő volt, kinek birtokán híres vadászatokat tartottak ebben az időben, hol a fejedelmet is gyakran látta szívesen vendégül a milói Venusra emlékeztető, tájos özvegy.

A grófnő dohányzójában gyűlt össze rendszeren vadászat után a társaság és amint mondják, Milán élete legboldogabb percei közé sorolta azt az időt, amit ott töltött el.

Mialatt a fejedelem külföldön szórakozott, nem is sejtette, hogy hazáját mily nagy veszedelem fenyegeti. Ugyanis a boszniai lázadás következtében Szerbia is kénytelen volt a háborút Törökországnak megüzenni, de azt megelőzőleg a fejedelem visszatérte után annak elnökletével tanácskozást tartottak.

A tanácskozásban a minisztereken és tábornokokon kívül Natália és Csernajev orosz

sünetet így szökt: Nincs jogunk kételkedni excellenciád kormányának jóhiszeműségében, de miután a boldogult császár hivatalosan nem intézkedett a kölcsön elengedése felől, még csak nem is tehetek kormányomnál ebben az irányban lépéseket. Utasításom az, hogy a kölcsön visszafizetését követeljem és pedig harminc napon belül, mert ellenkező esetben úgy rendelkeztek, hogy megszakítam a diplomáciai összeköttetést.

Mélységes esend követte e szavakat.

— De, folytatta a miniszter, — egy mód van a követ szerint a dolog rendezésére.

— Pénzt, vagy életet! — szökt közbe Vladie.

— És e mód az, ha feléged azonnal törli az összeesküvők perét és az összes elfogottakat szabaton bocsátja!

— Ez örültség, — kiáltott a hadügyminiszter — a hadsereg két nap alatt széttűnik, ha ezt megteszük.

A király megzökölt:

— Nekem mi es szavam e kérdésben. A tör mellemnek van szegedve, döntson a kormány. Alárendelem magam a kormány határozatának.

— Egy szóval felelek — mondta a hadügyminiszter: kötel! Az árulóknak lógniok kell az akasztófán. A hadsereget meg kell védelmeznünk.

— Ezt mondanám én is, — szökt Szednic — ha mi olyan erősek volnánk, mint ezek, ezek a nyomorultak. A dolog világos. A zsarolók korbácsot vetettek a Brennus mérlegébe. Vagy megörnyedünk, vagy éhen halunk. A jövőre nézve utmutatás ez, hogy egy barátunk lehet és ez a szomszéd monarchia, melynek szimpátiáját megnyerni könnyű. Most pedig nincs más tenni valónk, mint szabadonbocsátani e pár gazembert, kik ugyis Vostockba menekülnek. Legalább megszabadulunk tőlük.

— Én ez esetben lemondok, — felelt a hadügyminiszter.

— Ez könnyű megoldás, kedves kollégám, önre nézve, de nem bátor eljárás. E pillanat nem alkalmas az érzékenységre. Zsarolnak és mi fizetünk. Nem arannyal, de szeméttel.

Egy udvari titkár lépett be ekkor és levelet adott át a királynak:

— A vostocki követ ő excellenciájától.

A király feltörte az irást és ideges, elfutadó hangon olvasta fel:

— Tudatnom kell Felsőgeddel, mielőtt kellemetlen tévedés származhatna belőle, hogy Uram és Császárom tegnap a vostocki gárdeezred tisztikarára ezredesi ranggal kinevezte ugyanazt a Lekics őrnagyot, ki élen, mint értesülök, Felsőged koronája bizonyára tévedésből, vizsgálatot vezet. Kegyeskedjek intézkedni, hogy ma déli 12 óráig Lekics ezredes ur követségünkön megjelenhessék.

Egyetlen miniszter sem szökt most. A király felállott:

tábornok és belgrádi követ vettek részt. A jelen voltak Milánnal együtt, mielőtt annak a meggyőződésnek adtak kifejezést, hogy Szerbia sokkal gyengébb, semhogy Törökországgal szemben háborút viselhessen és már-már úgy látszott, hogy ez ügyet békevel intézik el, mikor Natália emelkedett fel és megkapó beszédével rámutatott azokra az okokra, melyek a háborút elkerülhetetlenné teszik annál is inkább, mert Szerbia háta mögött lesz Oroszország. Ezt a kijelentést Csernajevis sietett megerősíteni és az orosz kormány nevében a leghatározottabb formában adott kifejezést annak, hogy ha Szerbia megizente a háborút, az orosz pénzre és hadseregre feltétlenül számíthat. Milán és a tanács többi tagjai ezek után szem előtt tartva azt, hogy a háború Oroszországnak is kivánsága, sőt érdeke, hadat izentek tehát a portának.

Ismeretes, hogy Oroszország csak az igereknél maradt s így a háború balul végződött Szerbiára nézve, de a következő évben, mikor Oroszország izent hadat a portának, Szerbia igyekezett helyre pótolni a előző évi veszteségeit és újra hadat izent a töröknek. Ez a győzelmes hadjárat oly szerencsével végződött, hogy Szerbia területileg körülbelül 20.000 négyszög kilométerrel gyarapodott.

Végzetes és szerencsétlen helyzetbe sodorta rövid idő múlva az időközben királysággá alakult fejedelemséget a bolgár háború. A háború után nehezen lehetett Milánt a trónon

— Uraim! Az én véleményemet e kérdésben önök rövid idő múlva megtudják. Mint uralkodó király, csak a határozatot hirdetem ki. Azt hiszem, hogy az önök egyhangú véleménye az, hogy az összes elfogottakat az orosz követ rendelkezésére bocsátjuk. E pillanatban koldusok vagyunk, mást nem tehetünk. De ez az áldozat új utat jelöl meg Moravia (Szerbia) számára és legyen átkozott az a moraviai ember, ki még valaha Vostockkal (Oroszország) lép politikai frigyre. Egyetértenek-e velem az urak?

— Igen!

— Kérem a külügyminiszter urat, közölje a vostocki követtel, hogy az árulók szabadok és viheti őket, ahová akarja. Viszontlátásra uraim!

*

A király délután egy csomagot kapott Remekművü fogantus korbács volt benne, mellette a vostocki követ levele

— Császárom nevében köszönöm Felsőgednek előzékenységét és emlékül, mint Európa legbátrabb lovasának, Felsőged kezeihez juttatom császárom ajándékát, e lovagkorbácsot. A legvadabb mént meg lehet vele szelidíteni. Csekély vi zonzása ez annak az ajándéknak, a melyet Felsőged elődömnök adott.

— Tör után korbács! Ha nem Moravia királya, de kaplár volnék az angol hadseregben, fejedem törném össze, átkozott vostocki követ.

És ökle rettenetes szorításában darabokra törte az ezüst foggantut!

TANÜGY.

(—) **Magánvizsgálatok.** Az aradi polgári leányiskolában és a polgári fiúiskolában a tanév végi magánvizsgálatok június hó végén tartatnak meg. A folyamodványok mindkét igazgatóságánál május hó 8-ig fogadtatnak el. A magánvizsgálatok napja később lesz megállapítva s arról a folyamodók külön értesíttetnek.

(—) **Az „Aradvideki Tanítóegyesület”** május hó 8-án Aradon a községi polgári fiúiskola (Weitzer János-utca) nagytermében tartja rendes közgyűlését.

(—) **Tanítógyűlés Zádorlakon.** A „Délmagyarországi Tanítóegylet marosmelléki fiókköre” május hó 13-án Zádorlakon tartja rendes tavaszi közgyűlését.

Tárgysorozat: 1. Reggel 1/4 9 órakor gyászmise boldogult id. Andrezs János volt fiókköri elnök lelkiüdvéért. 2. 9 órakor választmányi ülés. 3. Fél 10 órakor gyakorlati foglalkozás az ovodában, tartja: Fehér Etelka zádorlakai községi ovónő. 4. Az ülés megnyitása. 5. „Az iskola feladata a tuberkulózis elleni küzdelemben”, előadó: Holz Antal dr. tb. járásorvos Ujaradon. 6. „Egyhuzamban való tanításról”, előadó: Schaff György majlátfalvai ál-

megtartani, ki a lemondáshoz ragaszkodott. Népszerűségét elvesztette, sőt még az élet ellen is törtek. Milán és Natália közti viszony is mindinkább tarthatatlanná vált és egy napon abban állapotott meg a király és királyné, hogy válnak egymástól. Natália fiával, Sándor herceggel Badenbe költözött és itt várta a fejleményeket. Azonban a válást megelőzőleg Milán fiát akarta visszaszerezni Natáliától, ki többszöri felszólításai ellenére sem tett eleget Milán kivánságának. Végre 1888-ban a német császár személyes köz enjárására nehez de szívvél, mégis kiadta a trónörököszt akinek javára Milán lemondott a trónról 1889-ben. A lemondást megelőzőleg a szerb egyházi fenhatóságot nagyon nehezen sikerült rabolni a Milán és Natália közti házasság felbontására.

A volt házastársak mindketten megtarthatták a „felség” címet és elérték céljaikat, amennyiben Natáliának teljesült az a vágya, hogy Milán lemondjon, viszont Milán is megelégedett azzal, hogy Natália is megszűnt királyné lenni.

Mint ismeretes, Sándor király, a legszerencsétlenebb véget ért uralkodó családjával együtt esett áldozatul a trón iránti tántoríthatatlan ragaszkodásának, az elégedetlenség összeesküvése folytán 1903. június 10-ike éjjelén. Ez az esemény örök folt marad Szerbia történetében.

lami tanító. 7. Az őszi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 8. Új tagok felvétele és tagdíjak beszedése. 9. Elnök, pénztáros és számvizsgálók jelentése. 10. A tagok névjegyzékének kiigazítása. 11. Az őszi közgyűlés helyének kijelölése. 12. Indítványok. Ujarad-Vinga, 1909. évi április hó 22-én. Prinze Fidélt ujaradi igazgató-tanító, fiókköri elnök. Pilsák János vingai tanító, titkár.

Az aradi Mikszáth-ünnep.

A Kőlcsey-Egyesület terve.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 24

A magyar irodalom büszkesége, *Mikszáth* Kálmán az idén tölti be írói munkásságának negyvenedik esztendejét. A magyar intelligens társadalom nagy ünnepségre készül ez alkalomból. A főünnepély Budapesten lesz, de ünnepeket rendeznek a vidék nagyobb városaiban működő irodalmi körök és egyesületek is. Így az aradi Kőlcsey-Egyesület is kiveszi részét a Mikszáth-ünnepelésből, amelynek tervét ma készítette elő az egyesület választmánya. A Kőlcsey-Egyesület ma délután tartott választmányi ülésén *Szöllösi* István titkár a következő figyelemre méltó indítványt terjesztette elő:

Mikszáth Kálmán a magyar művelődés nagyereje. Ez az erő immár 40 esztendeje szolgálja a magyar irodalmat. Mikor a nemzet ennek a nevezetes évfordulónak az alkalmából örömeinek ad kifejezést, hogy megadatott neki Mikszáth Kálmán bírása, a Kőlcsey-egyesület is ott lesz szerény, de őszinte szavával. Ajánlom, mondja ki a választmány a következőket:

1. A Kőlcsey-egyesület a költségvetésbe irodalmi célokra fölvevett és ezután is fölveendő összegből 300 koronát *Mikszáth-díj* címén minden évben arra fordít, hogy egy aradi író szépirodalmi műve kiadásában támogathat. A jelentkezés a kiadandó művel, minden évben november végéig történhetik. A Mikszáth-díjat az elnökségből és két választmányi tagból álló ötösbizottság ítéli oda. Ha a Mikszáth-díj valamely évben ki nem adható, a Kőlcsey-egyesület a következő évben 600 koronával egy vagy két aradi író segíthet műve kiadásában. Ha a pályadíj a harmadik évre is megmaradna, belőle 300 korona értékben aradmegyei nyilvános könyvtárak Mikszáth műveivel gazdagítandók.

2. Az aradmegyei nyilvános könyvtárak közül az, amely az év végéig a Kőlcsey-egyesülethez benyújtandó kimutatás szerint a legnagyobb forgalmu, egy példányban Mikszáth Kálmán összes műveit kapja meg, mint Mikszáth-díjat.

3. A Kőlcsey-egyesület résztvesz a budapesti országos ünnepen, ahol az elnökség és a választmány kiküldendő két tagján kívül mindazok fogják képviselni, akik a küldöttséghez csatlakoznak.

4. Ez év őszén az egyesület egyik felolvasóülését Mikszáth írói működésének megünneplésére szenteli.

5. Mindezekről a jegyzőkönyvi kivonatot a Kőlcsey-egyesület küldöttsége a budapesti ünnepen adja át Mikszáthnak.

A választmány egyhangú helyesléssel tette magáévá a titkár indítványát és gondoskodni fog annak végrehajtásáról.

A szabadkai bérnyilkosság.

Távirati tudósítás.

Arad, április 21.

Szabadkán a tegnapi nap meglepő fordulatot adott az öreg Haverdáné ügyében. Haverda Mária és szeretője letartóztatása most már majdnem kétségtelenné teszik, hogy Szabadkán bérnyilkosság történt.

A budapesti államrendőrség, jóllehet, a vizsgálatra vonatkozó iratokat elküldte már Szabadkára és a maga részéről befejezettnek jelentette ki a vizsgálatot, még mindig akad dolga ebben a komplikált és titokzatos ügyben. Tegnap egy Kiss Lipót nevű ember jelentkezett a rendőrségen, aki ezeket mondta *Kreosá-nyai* detektívönöknek:

— Kérem, én azért jelentkezem, mert megvagyok győződve róla, hogy láttam a gyilkost, még pedig Haverda Mária és János Aladár társaságában Fülöpszálláson. Egy nappal a gyilkosság előtt láttam őket hármasan. Nagyon titokzatosan viselkedtek, folyton összetették a fejüket és óvatosan körültekintettek. Elhagyott utcákon kószáltak leginkább.

Ezt a vallomást jegyzőkönyvbe vették a rendőrségen és sürgős uton átküldték Szabadkára, ahol a nyomozások lázasan folynak.

Kiss Lipótot ma reggel a fővárosi államrendőrségen újból kihallgatták. Azt fejtette meg első vallomásához, hogy a gyilkosság után azt a harmadik idegent látta Haverda Máriával együtt az elromlott automobil mellett.

A rendőrség ma ismételen kihallgatta Klein Pál Lipótot, aki volt fakereskedő és aki tudvaleg sok pénzt előlegezett Haverda Máriának az örökségre. A hatóság ama pénzemberekre vonatkozóan is puhatólódik, akik uzsorakamatokra adtak pénzt a szép szabadkai asszonynak. Ezek attól félhettek esetleg, hogy elvesz a kölcsönadott pénzük, ha az öreg Haverdáné halála előtt megváltoztatná végrendeletét. Így sokaknak érdekében állott, hogy az öreg Haverdáné minél előbb meghaljon. Ez is megerősíti ama gyanút, hogy itt bérnyilkosság esete forog fenn.

A szabadkai rendőrség a két gyanúsítottat átkísértette az ügyészség fogházába. A védő felfolyamodott a vádtanácsához, amely hétfőn dönt a szabadlábra helyezésük kérvénye ügyében.

A szép asszony letartóztatásáról még ezeket jelentik Szabadkáról:

Haverda Máriát, aki az egész nyomozás alatt mindvégig nyugodt, higgadt volt, vélegénye letartóztatása annyira lesújtotta, hogy csaknem elájult. A rendőrség őt is, mint vélegényét a gyilkosságban való bűnrészességgel vádolja és ellene terhelő adatokként fölhozza, hogy a múlt évben arra biztatta vélegényét, hogy ölje meg az anyját, továbbá azért, mert, mint *Fischel Gusztáv* sóffőr vallotta, *Haverda Mariska az automobilban, amikor Budapestről elindultak, jókedvű volt és utitársával vidáman beszélgetett.*

Ezekre a vádakra Haverda Mária megtette a maga észrevételeit, lecáfolta az egyes vállomásokat, de hasztalan, mert a rendőrkapitány őt is letartóztatta az alábbi végzéssel:

Gyilkosság büntetésében való bűnrészességgel gyanúsított Haverda Mária helybeli születésű, 30 éves magánzónó a B. P. 141. §-a 2. pontja alapján előzetes letartóztatásba helyeztetik. *Indokok:* Gyanúsított ellen tagadásával szemben *Fischel Gusztáv* és *Rónai Józsefné* terhelő tanuvallomásaiból megállapíthatónak mutatkozik a terhére rótt büncselekmény elkövetése, mely mellett szól az anyjával szemben fennállott köztudomású vagyoni jellegű érdek-

ellentét. Előzetes letartóztatása azért volt elrendelendő, mert *megszökésétől büntetésének előre látható nagysága miatt alaposan lehet tartani.*

Nagyváradról jelentik éjjel, hogy ott ma a rendőrségen jelentkezett *Mirakovics* Adám szabadkai illetőségű szabólegény, aki elmondta, hogy ő a gyilkosság órájában a szabadkai állomás környékén volt. A gyilkosság előtt egy félórával egy 30–32 évesnek látszó ember bolyongott Haverdáné villája környékén. Az illetőn zöldes-kék bicikli sapka volt.

— Ha most szembesítenének azzal az emberrel — mondja a szabólegény — akkor határozottan felismerném őt.

A nagyváradai rendőrség közölte a szabósegéd vallomását a szabadkai főkapitánysággal.

Csiky Gergely irodalmi társaság.

*

Megalakulás küszöbén.

*

Az utóbbi időben mozgalom volt észlelhető Aradon, hogy *Csiky Gergely* néven új irodalmi társaság alakuljon. Az alakulás előkészítői a következő tervezet közlésére kértek föl bennünket:

Az új társaság, amely *Csiky Gergely* nevet fogja viselni, már a jövő hét folyamán meg fog alakulni. A megalakítás munkáját azok vállalták magukra, akik annak idején szecessziókkal megszűntették a *Kölcsey-egyesület* irodalmi szakosztályát.

Az irodalmi társaság teljesen demokratikus szervezeti lesz és kizárólag a szépirodalom terén működőket fogja magába fogadni. A társaság magvat egy 20–25 főből álló csoport, a működő tagok csapatja fogja képezni. A működő tagokra nézve *numerus-clausus* állapítanak meg, melytől csak rendkívül méltánylandó esetekben fognak eltérni. Rajtuk kívül minden, az irodalom iránt érdeklődő egyén tagja lehet a társulatnak. Ezek a pártoló tagok messzemenő kedvezményeket fognak élvezni; a társaság felolvasó üléseit ingyenesen látogathatják, s a társulat kiadványait is mérsékelt áron kapják meg. Minden pártoló tag számot tarthat arra, hogy a felolvasó-üléseken a működő tagok által felülbírált írói munkáját bemutatthassa.

A felolvasó-ülések kizárólag irodalmi jellegűek lesznek. A magas nivó megőrzésén állandó bizottság fog őrködni. A felolvasó-üléseket minden hó bizonyos napján, — második keddjén, vagy csütörtökén. — tartják meg s azokon rendszerint egy-egy ismert fővárosi író, vagy valamely új irodalmi irány képviselője is részt fog venni. A közönség így lassanként személyesen is megismerkedik a magyar írók legjavával. Minden valószínűség szerint hetilapja is lesz a társaságnak, amely társadalmi kérdésekkel és szépirodalmi közlésekkel fogja a nagy közönséget szórakoztatni.

A társulat élénk összeköttetést fog fenntartani a vidéki és fővárosi irodalmi egyletekkel s működését a közelfekvő vidékre is ki fogja terjeszteni. Az irodalmi irányokat szabályozó társadalomtudomány művelését szintén felveszi programjába s a pártoló tagok bevonásával külön társadalomtudományi vitáüléseket is fog rendezni.

Amint az előjelekből s az alakítók felbuzdulásából látszik, a *Csiky Gergely-Társaság* új határkövet fog jelenteni Arad irodalmi életében. A társaság alapítói az összes aradi kultúregyletekkel, — közöttük a *Kölcsey-Egyesület* tettel is, — a legbarátságosabb viszonyt óhajtják fenntartani. Új felpozícióra, az irodalmi élet nagyarányú térhódítására van remény s hihető, hogy a nagyközönség meleg szeretettel fog odaállani azok mellé, akik a város kulturális fejlődése érdekében nagy és fáradságos munkára vállalkoztak.

Művésznők — egymásközt

— Fővárosi levél —

*

Budapesten néhány nap óta nagy népszerűségnek örvend a Magyar Képzőművésznők Egyesületének kiállítása, amely a Nemzeti Szalonban megtekinthető egész nap. A tárlatnak és az egyesületnek, noha mindkettő most éli a gyermekkorát, máris annyi *kulissza mögötti szenzációja* van, hogy ezek — pardon hölgyeim — érdekesebbek és izgatóbbak, mint maga a kiállítás, egyesüle es ül, mindenestül.

A legelső, ami szembetűnik, hogy a mi vértelen és szegényes művészeti életünkben miért kellett még egy kasztot csinálni, miért kellett szecessziót csinálni a szent hegyre. az új művészeti egyesületbe? Eddigél a magyar festők és szobrászok, akik meglehetősen szép számmal s elég szép tehetséggel pingálnak és faragnak, a meglévő régi művésztestületek tagjai voltak. A díjakat pontosan befizették, gyűlésekre eljártak, nagyokat hallgattak, de ha kiállításra került a sor, nagy fürgén az élre rugtattak és minden érmet s oklevelet ők akartak elragadni. Kezük alól csak úgy ömlött a kép, kicsi és nagy vászon, olykor-olykor sikerültebb is, de az ambiciózus művésznők mindig a kvantumra helyezték a súlyt és tömelen képpel árasztották el a tárlatot. A selejtezéseknél, amiket a zsűrimár a helyre való tekintettel is kénytelen volt elvégezni, nagy és hangos reklamációk voltak s ha valakinek nem jutott fal, a rendezők irigy rosszindulatának tulajdonították.

Amint látni tetszik, ahogy a szociológusok mondani szokták, a szükségszerűség hozta létre a Magyar Képzőművésznők Egyesületét s utána nyomban a külön női tárlatot, mert hiszen az egyesület tisztán ezért alakult. Hajrá, — itthon vagyunk, nincs zsűri, nincsenek férfiak, éljen a feminizmus. És nagy stráfkocsik szállították a c-endéleteket, az interieuröket, a zsánerképeket és mindegyiknek volt mindenik fajtából. Mikor már több száz kép együtt volt raktáron, összeült a rendező-bizottság és konstataulta, hogy — nem lehet, képtelenség, mert a Szalonban még egymás hátán se lehet elhelyezni a képeket, nem hogy, falra lehetne őket akasztani.

Es most jön a humor. A női zsűri rálépett a férfiak által kitaposott nyomokra és elvileg kimondta a selejtezést. Persze nagy kimélettel, mert egy új egyesületet nem lehet gyökeres reformokkal kezdeni. A kiállítható képek maximumát *tizenkettőben* állapították meg, ami annyit jelent, hogy egy művésznő legfőlebb egy tucat képpel szerepelhet.

Nagy megrökönyödés támadt, de a vezetők a *helyszükére* hivatkoztak és muszáj volt tudomásul venni a zord principiumot. De a költözködés nehezen ment. A raktárból nem mozdultak a képek, végre is egy-két hangosabb és erőszakosabb művésztestvérnőnek el kellett nézni, hogy a numerus klauzuson felül még hat-nyolc képet kiállítottak. Így esett, hogy a tárlat annyira túl van zsufolva, hogy a különben élvezhető képeket is alig lehet élvezni.

Égyébként a kiállítás hívójáról sok jót is lehet mondani. Néhány határozott tehetség bontakozik ki a teleaggatott falakon és leginkább olyanok, akik kevés festményvel szerepelnek. A kiállítás legjava az internacionális csoport, amelyet maga *Ernst Lajos*, a Nemzeti Szalon igazgatója rendezett. Minden nemzetségi festőnők munkáiból válogatta össze a gyűjteményt, de olyan kiváló érzékkel, hogy ez a csoport messzire kiemelkedik a kiállításból. Nem azért, mintha a magyar művésznők nem volnának

versenyképesek (nagyon is azok!) de mert a feminizmus agyonzsufolta és a művésznők versenyfu tarásával agyongázolta a mindenkép érdekes kiállítást.

Döntő audienciák.

Kossuth és Apponyi a király előtt. — Hazatérés Bécsből.

Távirati tudósítás.

Arad, április 24.

A függetlenségi párt vezéreit, Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf minisztereket ma délután kihallgatáson fogadta a király. A két audiencia a kartellbank tervének meghiusulása miatt vált szükségessé azért, hogy a két negyvennyolcas miniszter a parlament többségi pártja nevében a király beleegyezését kérje az önálló bank felállításához. Mindenki tudta, hogy a két miniszter ezzel csak a formalitásoknak tesz eleget, mert a király az osztrák állásponthoz ragaszkodva nem adja beleegyezését az önálló jegybank létesítéséhez. Az audienciáról ugyan nagyon kevés szivárgott ki, de ez a kevés is szomorú bizonyítást adja annak, hogy Bécsben mereven ragaszkodnak az eddigi osztrák állásponthoz.

Kossuth és Apponyi már ma este el is hagyták Bécsset és holnap már Budapesten minisztertanács lesz, melyen elhatározzák a Wekerle-kormány lemondását. A lemondást a miniszterelnök kedden nyújtja át a királynak.

A mai eseményekről és a jövő eshetőségeiről itt következik tudósításunk:

A kihallgatás előtt

Bécsből táviratozzák: (M. T. L.) Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter még tegnap este fogadta Müller László külügyminisztériumi első osztályfőnök látogatását, aki hosszabb ideig volt a miniszternél. Ma reggel Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter elsőben Tormai Géza dr. miniszteri titkárral dolgozott. Fél tíz óra után a magyar házba érkezett Apponyi Albert gróf vallás- és köztudományügyi miniszter. Ekkor Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf miniszterek visszavonultak és egész délelőtt együtt dolgoztak. Kossuth Ferenc negyed kettőkor a Hofburgba hajtatott, ahol ő felsége fél kettőkor kihallgatáson fogadta.

Bécsből jelentik: Wekerle Sándor miniszterelnök, akinek ma reggel kellett volna Bécsbe érkeznie, a legközelebbi napok folyamán utazik Bécsbe, hogy őfelségénél kihallgatáson jelenjen meg.

Bécsből táviratozzák: Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter számos táviratot kapott Magyarországból, amelyekben a bankkérdésben elfoglalt álláspontja miatt üdvözlük és az önálló bank mellett való kitartásra buzdítják. A sürgönyök nagyjából függetlenségi pártkörökből érkeztek; köztük van a budapesti II. kerületi függetlenségi pártkör távirata is.

A két audiencia.

Bécsből táviratozzák: Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter fél kettőkor ment a királyhoz és egy óra hosszat maradt a Hofburgban. A magyar házban ezalatt feszülten várták a képviselők és az újságírók és a járókelők is nagy sokaságban verődtek össze a kapu előtt. Kossuth fél 3 után érkezett a Burgból.

Kocsijáról titkára segítette le. Meglehetősen fáradtan ment dolgozószobájába, ahol az újságírókat fogadta. A miniszter a hírlapírók előtt így nyilatkozott:

— Sajnálom tisztelt uraim, hogy nem az Önök nagyhatalma az, a melylyel első sorban közölhetem a király határozatát, mert ez a közlés tulajdonképpen a minisztertanács elé tartozik, nem pedig az Önök tanácsa elé. Csak annyit mondhatok, hogy Ő felsége egy óra hosszáig fogadott és közölte velem elhatározását, megőrizve az alkotmányos formákat. Mást, uraim, Önökkel nem közölhetek.

Egyet mondott Kossuth audienciájáról. Utána Apponyi Albert gróf kultuszminiszter jelent meg a királynál, akinél fél 3-tól 3 óráig volt. Apponyi a Burgból szintén a magyar házba ment és ott a hírlapírók kérdéskörére ezeket mondta:

— Őfelségénél való kihallgatásom fél óra hosszat tartott. Az audiencia tartalmáról azonban nem nyilatkozhatom.

Kossuth és Apponyi délután 4 óra 40 perckor visszautazott Budapestre.

Bécsből táviratozzák: Apponyi Albert gróf a bécsi pályaudvaron az egybegyűlt hírlapírók előtt így nyilatkozott:

— Kérem uraim — mondotta — én nem vagyok pesszimista. Konfliktusról még egyelőre, tulajdonképpen nem lehet szó, mert egyrészt a kabinet le sem mondott, másrészt pedig a konfliktus csak akkor állna elő, ha olyan parlamenti határozat lenne, amely ellen a király vétőjogaival élne. Egyelőre csak a két parlament tényezői között egymással határozatukat a bankkérdésben. A helyzet mindenesetre igen komoly, azonban nincs kizárva, hogy a bankkérdésben megoldás jöhet létre. Hogy ez a megoldás mi- ben áll, azt egyelőre nem lehet megmondani. A pártok még nem is döntöttek. Türelemmel meg kell várni a fejleményeket.

Az utazás és a megérkezés.

Kossuth Ferenc — akinek a legutóbbi napok fáradalmait következében — ma igen rossz napja volt, botjára támaszkodva titkára segítségével szállt fel a kocsira, ahol azonnal lefeküdt. Apponyi gróf átment Zichy gróf szalonkocsijába és élénk beszélgetés közben az ő társaságában tette meg az utat.

A budapesti pályaudvaron Kossuth határozott kívánságára semmiféle óváció nem volt a ma esti megérkezés alkalmával. A pályaudvaron megjelent képviselők és nagyszámú közönség lelkesen megéljenezték. Kossuth sapadtan, botjára támaszkodva jelent meg.

— Magyarország támaszának támaszkodnia kell, — jegyezte meg mosolyogva.

Kossuth a pályaudvarról egyenesen lakására hajtatott, ahol nyomban lepihent.

A kormány lemondás előtt

Fővárosi tudósítónk telefonálja: A képviselőháznak hosszú szünete után hétfőn lesz első ülése. Az ülésen fel fog szólni Wekerle miniszterelnök. Bejelenti a Háznak, hogy a kartellbankra vonatkozó tárgyalások meghiusultak, aminek következtében a kormány beadja lemondását. Hétfőn

délután Wekerle Bécsbe megy és kedden átnyújtja a királynak a kormány lemondását.

A képviselőház a krízis elmúltáig nem tart ülést, ha csak valami váratlan esemény nem teszi szükségessé a Ház összeülését. Kossuth vasárnap este fél hét órakor meg fog jelenni a függetlenségi pártkörben, hogy a párt tagjait bécsi útjának eredményéről informálja.

Wekerle az önálló bankért?

A függetlenségi pártkörben ma Wekerle miniszterelnöknek egy igen érdekes kijelentést közölték. Közvetlenül a bécsi banktárgyalás megkezdése előtt Holló Lajos a kormány álláspontjáról tudakozódott a miniszterelnöknél, aki állítólag ezt mondta:

— Beszélhet rólam bárki bármit, azt senki sem vitathatja el tőlem és büszke vagyok rá, hogy Magyarországot pénzügyileg hosszú időre megerősítettem. Eddig az volt a véleményem, hogy az ország gazdasági és pénzügyi egyensúlyának legfontosabb bázisa a közös jegybank, de gondolkodtam rajta és most meggyőződésű, hogy az önálló jegybank multhatatlanul szükséges az ország finandális és gazdasági megerősítéséhez.

A balpárt akciója

A 48-as balpárt, mint fővárosi tudósítónk jelenti, erős akcióra készül az önálló bank érdekében. Nagy György ezeket mondta a balpárt akciójáról:

— A bankkérdés a nemzeti becsület kérdésévé nőtte ki magát. Most már a függetlenségi pártnak sem szabad eltántorodni az önálló banktól. Szükséges volna a képviselőház keddi ülésének napirendjére tűzni a bankbizottság javaslatát, hogy a Ház az önálló bank mellett állást foglaljon. A napirendre tűzést magam fogom indítványozni.

Élet a pártkörökben.

A függetlenségi pártkörben ma este is igen élénk volt az élet. Apponyi gróf nem jelent meg a pártkörben. A képviselők izgatottan tárgyalták az eseményeket. Tóth János fejtegette, hogy a helyzetben semmiféle változás nem történt. Vitatták, hogy a királynak vétőjoga ebben a kérdésben nem lehet. Ez nem felségjog, ez egyedül Magyarország joga. Batthyány és Holló vitték a társalgást. Batthyány azt fejtegette, hogy az ő nézete szerint a helyzet tarthatatlan és nem marad más hátra, mint a válság kitörése. A kérdést gyökeresen meg kell oldani. Hírek vannak — ugymond — házfelosztásról és a Háznak királyi kéziratral való elnapolásáról. Ezeknek most nincs helye. A kormányt nem szavazták még le.

Holtz Pál: Szó sem lehet házfelosztásról, még a királyi kéziratral való elnapolás is indokolatlan.

A katonai kérdésekről sem szó — mondották, — legfeljebb a választói reformjáról.

A helyzetet általában a legválságosabbnak tartják és várják, hogy a hétfői pártértekezlet előtt Kossuth vasárnap este informálni fogja a pártot.

Az alkotmánypárt körben szintén pesszimisztikusan itélik meg a helyzetet. Andrássy gróf megjelent este a pártkörben és kijelentette, hogy bár nem tartja rózsásnak a helyzetet, reméli, hogy kompromisszum jön létre. Hogy milyen alapon, azt egyelőre nem mondhatja meg; pozitív program nincs is még, de mindenesetre remélni lehet.

A képviselőház hétfői ülése.

A képviselőház és a főrendiház hétfői ülésén Wekerle be fogja jelenteni a kormány lemondását. A miniszterelnök hétfőn viszi magával Bécsbe a lemondást és valószínűleg kedden át fogja nyújtani a királynak.

A további fejleményekről most még senki sem tud tiszta képet alkotni. Egyelőre minden a pártok magatartásától függ. Sokan azt hiszik, hogy a vezéreknek sikerülni fog egy kivezető utat találni, mások azt hiszik, hogy a válság sokáig fog eltartani.

A nős völegény.**Templom helyett a bírósághoz.**

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 24

Hogyha az ember szerelmes, hajlandó a legmerészebb dolgok elkövetésére is — tekintet nélkül arra, hogy milyen következményekkel jár, — csak hogy az imádott nő intim közelében lehessen. Számtalan pikáns kaland tudna erről regélni. A szerelem, — mondja a költő — amúgy is szerencsétlenség, de ha egy nős embert ér utol ez a baleset, ments isten annak kartácsától. Ez a história, amit alább elmondunk. Aradon történt a múlt hónapban.

Egy tisztos aradi polgárcsaládnak egy szép napon beállított K. P. ur, akit a család, viszonyait illetőleg, közelebbről nem ismert és életre-halálra udvarolni kezdett a 18 esztendő házikisasszonyának. K. ur, aki eléggé jól jövedelmező állást viselt, nem mutatkozott valami rossz parthinak és így nemcsak szívesen vették közeledését, de a család is mindent elkövetett, hogy a jól egymáshoz illő fiatalokat mielőbb „összeboronálják”. Mint-hogy így mindkét részről meg volt a hajlandóság, természetes következménye lett a dolognak, hogy a virágcsokrok küldözgetését nemsokára követte a nagy esemény. K. ur ünnepélyesen megkérte a kisasszony kezét és mintán minden vonalon „igent” mondottak neki, az eljegyzés megtörtént.

K. azontul még szorgalmasabban járt menyasszonya házához és a dolog természetéből folyólag a fiatalok felett megszűnt az a szigorú ellenőrzés, amit eddig a papa és különösen a mama gyakorolt. Elvégre a jegyesekre nem szükséges vigyázni, azután meg a csókolózkodáshoz nem igen szükséges egy harmadik... A jegyesek tehát zavartalanul élvezték az ifjuság és együttlét örömeit. És épen e miatt történt egy kis hiba. Ez a zavartalan nyugalom juttatta annyira az ügyet, hogy a dolog fejleménye nem a templomban, hanem a bíróság előtt játszódott le és pedig olyan alakban, hogy a menyasszony mint panaszos szerepelt. A panaszra egy levél szolgáltatott okot, amelyet K. ur intézett kedves menyasszonya édes apjához. A levél nem volt egy cseppet sem sablonos és nem volt benne jeggyűrű sem. A levélkének a következő epigrammszerű rövid tartalma volt:

Tisztelt uram, miután kedves leányával egy aradi szállóban már három ízben volt alkalmam éppen olyan kedélyesen elszórakozni, amint azt feleségemmel szoktam, azt hiszem levethetem inkognitóm és bevallhatom, hogy én annál kevésbé lehetek az ön veje, mert már évek óta nős ember vagyok.

Tisztelettel

K. P.

Képzolhatni, hogy a levél tartalmának milyen lesújtó volt a hatása. A szerencsétlen leányt a házból elakarták zavarni, de azután mégis megbocsájtottak neki azzal a feltétellel, hogy K. urat azonnal jelentse fel. Ez meg is történt. Az aradi

járásbíróság a mai tárgyaláson úgy találta, hogy itt csakugyan súlyos hiba történt és a „völegény” urat 100 korona pénzbüntetésre ítélte.

Abdul Hamid detronizálása.**A szultán megszökött.**

Távirati tudósítás.

Arad, április 24.

Az ifju-törökök csapatai kezében van Konstantinápoly. Az éjjel nyomultak be a csapatok a fővárosba és hajnali három órakor bombázni kezdtek a Yildizt, amelynek őrsége csakhamar megadta magát. A Yildiz palotán fehér zászló leng, ami egyúttal a szultán elkerülhetetlen bukását is jelenti. Abdul Hamid elvesztette trónját. Ő maga el is tűnt. Elrejtőzött, vagy megszökött.

A mai véres konstantinápolyi eseményekről alábbi távirataink adnak számot:

Az első összejövetel.

Konstantinápolyból táviratozzák: (Reggel 6 óra.) A macedón csapatok éjjel bevonultak a városba. Reggel 5 óra óta erős puskatüzelet és lövéseket hallani. Azt hiszik, hogy ez nem jelenti a helyőrségi csapatok komoly ellentállását, hanem, hogy a meglepetett csapatok csak a büntetéstől való félelmükben fejtenek ki némi ellentállást. Enver bej katonai attasé minden diplomáciai misszió védelmére vadászszázadot küldött. Az osztrák-magyar nagykövetséget a katonai akadémia növendékei őrzik. A városban pánik van.

Konstantinápolyi távirat jelenti: (Reggel 7 óra.) Reggel öt óra óta észak felől fegyver- és ágyutüzelés hallatszik. Az operáló hadsereg éjjel teljesen megszállotta ugyanis azokat a külvárosokat, melyek a Yildiz-halmait dominálják. A Taskisla kaszárnyában lévő katonák és a katonai iskola növendékei ellentállást fejtenek ki. Perát a csőcselék támadása ellen a külvárosok felé katonai kordonnal elzárták. Az összes követségek s nagykövetségek épületeit erős szalonikii vadászcsapatok őrzik. A lakosság nem mer az utcákra kimenni, de a háztökön kíváncsiak gyülekeznek. A járókelők izgatott csoportjait a bevonuló csapatok az utcákon azonnal eloszlatják. Hire jár, hogy a külvárosokban polgári személyeket, köztük egy angolt is, aki fényképészeti felvételeket készített, véletlenül agyonlőtték.

Konstantinápolyból jelenti a Havas ügynökség: (Reggel 10 óra.) A városba benyomult csapatok békés megadásra szólították fel a Yildiztől délre fekvő Taskisla- és Matka-kaszárnyák legénységét. Ezek azonban visszautasították a kegyelmet és azonnal megtámadták a szalonikii csapatokat. Heves puska és ágyuharc keletkezett, amely hír szerint nagy veszteségekkel járt. Azt hiszik, hogy a két kaszárnya 5 zászlóalja nem lesz képes sokáig ellentállni a tüzéségnek. A harc folyamán állítólag két nézőt, köztük egy angolt, egy golyó véletlenül talált.

Véres csaták.

Konstantinápolyból táviratozzák: A Taskisla kaszárnyát egy gyorstüzelő ágyu-üteg robbanó lövegekkel 300 lépés távolságból bombázta. Az erős falakon nagy lyukak támadtak. Minduntalan erős füst és porfelhő szállt fel. A közönség csodálkozva, izgatottan nézte a nagy energiával intézett tá-

madást. Egy gyorstüzelő ágyu bombái berepültek a francia kórház mellett levő postaépületbe és az ott tartózkodó száz katonát megölték. A pusztulás borzasztó képet nyújt ebben a városrészben. Az utcákat holttestek borítják. A robbanó golyók keresztüllyukasztották a házak ajtajait. Egy golyó az osztrák-magyar nagykövetség épületébe esett. Téglaportól borított katonákat hoznak ki az összelövedőzött épületekből, ahol a szultán csapatai kétségbeesett ellenállást fejtettek ki.

Konstantinápolyból táviratozzák: Az angol embert, akit az utcai harcnál lelőttek, Morre-nek hívják és a Daily Mail konstantinápolyi tudósítója. A csapatok ezenkívül agyonlőtték az angol nagykövetség titkárát, aki csatajeleneteket akart fotografálni.

Konstantinápolyból táviratozzák éjjel: A Daily Mail levelezője nem halt meg, csak könnyebben megsebesült.

Konstantinápolyból táviratozzák: A halottak számát megbecsülni eddig lehetetlenség volt. Számos halott és sebesült hever az utcákon. Az ifju törökök is sok embert veszítettek. Délután a tüzelést megszüntették. Az új törökök lelkes ovációban részesültek.

Konstantinápolyból táviratozzák: A leghevesebb összejövetel a német követség közelében volt, amelynek környékét szalonikii csapatok szállták meg. A lázadók elmenekültek.

A Yildiz bevétel.

A Berl. Tagbl. jelenti Konstantinápolyból: A Yildizbe nemesak Sefred pasa parancsnoktól érkezett távirat azzal a tartalommal, hogy a Konstantinápolyt ostromló sereg nem szándékozik a szultán ellen eljárni, de Dzsevad bég magától a nemzetgyűlés elnökétől is kapott táviratot, amely szerint a nemzetgyűlés nem kívánja, hogy a szultán megadja magát, de megbüntetését követeli azoknak, kik a katonai zendülést előidéztek. A szultán erre kijelentette, hogy neki nincs kifogása az ellen, hogy a zendülőket megbüntessék.

Berlinből táviratozzák: (11 órakor.) A Wolff ügynökség értesülése szerint a Yildiz-őrség megadta magát az ostromló hadseregnek.

Konstantinápolyból táviratozzák: (Délelőtt 11 óra.) pp most jelentik hivatalosan, hogy a Yildiz-kiosztra kitűzték a fehér lobogót.

Konstantinápolyból táviratozzák: (11 óra.) A városba benyomult csapatok békés megadásra szólították fel a Yildiztől délre fekvő Taskisla és Matka kaszárnyák legénységét. Ezek visszautasították a felhívást és azonnal megtámadták a szalonikii csapatokat. A heves harcban mindkét félén nagy veszteségeket szenvedtek.

Konstantinápolyból táviratozzák: A sztambul-i kaszárnyák minden ellentállás nélkül megadták magukat az ifju törököknek. Az utcai küzdelem rövid ideig tartott, de azután a tüzelést teljesen megszüntették. Reggel óta a Yildizen fehér zászló leng. Ellentállás csak néhány kaszárnyában volt, de az ellentállókat mind agyonlőtték. A halottak száma nem oly nagy, mint hitték, de számukat pontosan még most sem lehet megállapítani. Számos letartóztatás történt.

A szultán sorsa.

Párisból táviratozzák: A Le Journal konstantinápolyi tudósítója San-Stefanóban meglátogatta Ahmed Rizát, aki ezeket mondta:

— Ameddig a szultán az alkotmányt nem sérti meg, addig nem fogjuk bántani. A parlament azon az állásponton van, hogy a forradalmat a reakcionáriusok csinálták és ameddig nem lesznek bizonyítékaink, hogy a szultánnak is része van ebben a csínyben, addig respektáljuk őt.

Londonból táviratozzák: A Daily Mail salonikii tudósítója tegnap este azt táviratozta, hogy a nagyvezér minden ellenkező híreszteléssel szemben *előkészítette a szultán letételét.* A nagyvezér tegnap hosszan tanácskozott Resad effendivel is és az ulemákkal, s azt határozták, hogy a sejk-ül-izlamot felszólítják a lemondó fetva elkészítésére.

A szultán szökése.

Berlinből táviratozzák: Késő éjjel ideérkezett távirat szerint a szultán egy német hajóval *megszökött.* A hírt még nem erősítették meg.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Dulután: Félhelyárakkal: Gál Baba, operett. Este: Rendes helyárakkal: Lovoodi árva, dráma. Hegyessy Mari vendégfelleptével (A. bérlet).

Hétfő: Ördög, vígjáték. Zilahy Gyula vendégfelleptével (B. bérlet).

Kedd: Gyilkos, színmű. Bemutató előadás. (C. bérlet).

Szerda: Hivatalnokura, színmű. (A. bérlet).

Csütörtök: Boszorkányvár, operett. (B. bérlet).

Péntek: Lucifer, színmű. Gál Gyula vendégfelleptével. (C. bérlet).

Szombat: A föld, színmű. Bemutató előadás. Gál Gyula vendégfelleptével. (A. b. let.)

Vasárnap: Este: Rendes helyárakkal. Elnémult harangok, színmű. Gál Gyula vendégfelleptével. (B. bérlet).

„Hanka”.

(Komédia három felvonásban. Irta Zapolska Gabriella)

— Beszámoló a főpróbáról. —

Ugy tekintem a nőt, mint a zongora művész a zongoráját: ha összehoz vele a sors, nem állhatom meg, hogy egy futamot végig ne játszam rajta. Ezt mondja a darab fő férfi alakja az első felvonásban s a másodikban családja méltó fölháborodására el akarja jegyezni a családleányt, Hankát, ki nem az ifju nyárspolgárellenes eszméi számára mutatkozott termékeny talajnak.

A családban az asszony az ur, s hogy le dére életű fiát jobban a házhoz szoktassa, nem vesz tudomást a fiu lealacsonyító viszonyáról. A tetszeni vágyó fiatal nőrokon, kinek felkinálkozását Bischkó ridegen visszautasítja, sértett büszkeségében fölfedi az anyának, hogy fia viszonya nem maradt meddő. A család konsternációja tetőpontját éri el, mikor az amugy is a kétségbeesés szélén álló Bischkó elveire irányuló gunyos megjegyzésekkel szemben, fittyet hányva a családi hiúságnak, pusztán dachból kijelenti, hogy Hankát nőül veszi.

Az ellentétek azonban el is mulnak, részben az anya részéről kibékített nőrokon furfangos rábeszélésére a fiu valójában amugy is gyöngye elhatározását megmásmítja, részben a szerencsétlenné tett Hanka paraszti eszével belátja az ekképen előállt helyzet tarthatatlanságát. 1000 koronáért lemond minden követeléséről egy rövid monológ kíséretében, melynek egyszerű tisztasága, dacára az anyagi elintézésnek messze magasra fölébe helyezi a műveletlen s a korlátoltak fölfogása szerint becsületétől megfosztott paraszt lelket az előítéletektől terhes, kis látkörű, a nyárspolgáriság posványában élő, de magukat intellektusoknak büszkén hirdető lényeknek.

A Gerhardt Hauptmann realizmusa, Schnitzler romantizmusa, s Wedekind verisztikuma a legtisztább harmóniában olvad össze a komédiának elnevezett erkölcsrajz keretében, melynek komédiaszerűsége csupán az alakok mozgatójában nyilvánul, maga a tendencia azonban s a ki nem mondott gondolatok mindnyájunk

bámulatára a legbrillánsabb megnyilatkozásai egy a szatirát a csodálatig fokozni tudó a legélesebb szemmel az élet, a jellemek apró forradalmaiba betekinteni bíró zseninek.

A darabot nő írta s — minden feminizmustól távol állva — az elragadtatás, s őszinte hódolat palmaágát nyújtjuk át neki. A Bischkó serdülő nővéreinek szája adott teljesen realis színezetű purpárlek oly ragyogó világosságot vetnek a fiatal leánylélek bizonytalanságban való hanykódására s az élet nagy titkának mindenáron való birni akarására, melyet nem képes elhomályosítani a vélemény nélküli, s mindenben a feleség befolyása alatt álló férjnek torz konturokkal megrajzolt humoros alakja sem.

Az anya a leghivebb tükörképe egy házsáros, mindenben csak a jövedelem szaporítás gondolatának élő, kishitű, korlátolt, álszemérmes polgárasszonynak. Maga Bischkó pedig a humanizmus tiszta eszméitől szaturált lelkével undorodik a nyárspolgári élet álszent irányától s bár minden erejével harcol az ostoba társadalmi fölfogások nyúgei ellen, mégis, belátva küzdelmének céltalan voltát, engedve az emberi természet alkalmazkodási hajlamának, fejét azoknak jármába hajtja.

A darab egyike a legnehezebben eljátszhatóknak, de örömmel konstatalható, hogy a Magyar Színház színészei egytől-egyig a legkifogástalanabb tökélyvel teljesítették feladatukat.

A Forrai Rózsi Dalszkyneja, Törzs Jenő Bischkója, Mészáros Giza Hankája teljesen vigszínházi nivón állottak, ami budapesti fogalmak szerint a legnagyobb fokú dícséret kifejezése.

(Budapest.)

Orbán István.

* **K. Hegyessy Mari vendégjátéka.** Brioux híres Vörös talárjának két parádés szereplője akadt a budapesti Nemzeti Színházban. Gál Gyula Mouzon vizsgálóbíró szerepében produkál mesterit, míg Yanettát K. Hegyessy Mari asszony nagy művészete tette híressé és művészi becsüvé. Mai vendégszereplése után most már az aradi közönség is ismeri a két nagy alakítást. Hegyessy Mari Yanettája drámai erejével, mindig emberi indulatokból fakadó kitéréseivel, melyek sohasem válnak természetellenes színpadi művésziességeké, nagy hatást tettek a közönségre. Nagy elragadtatással élvezte a közönség a kitünő művésznő hatásos játékát és a második felvonás végén felhangzó lelkesült tapsvihar méltó honorálása volt Hegyessy Mari művészi produkciójának. A többi szereplő közül csupán Hunyady kitünő Etehepareja és Leövey érdemelnek dícséretet. Keszler teljesen elejtette Mouzon szerepét. Tartalmatlan, szintelen alakításával unalmas volt. A közönség részéről a holnapi előadásra nagyobb érdeklődés jár ki Hegyessy Mari értékes művészetének. (H. G.)

* **Az aradi színház új primadonnájáról.** Egy nagyváradi lapban a következőket olvassuk Diósi Nusiról, akit Szendrey Mihály szeptembertől Aradra szerződtetett: Diósi Nusi Nagyváradon marad. A Szigligeti színházban marad. Tovább is ő fogja énekelni az „Adj egy forró csókot drága kis baba!” kezdetű és jellegű dalt a Tatárjárásban és tovább is boldogtalnitja az imádott, hivat, barátait és tisztelőit. Nagyon is érthető, hogy ez a szenzációs hírsok szívet megdobogtatott és nagy feltűnést keltett. Nusi már készült Aradra, már be volt fűtve az automobilja, már több reménytelen nagyváradi szerelmes váltott bérletet az aradi színházban és ime, a Fama szerint Nusi nem megy Aradra, sőt marad és tovább aratja a diadalokat Nagyváradon. Az bizonyos, hogy ez a hír örömhír nagyon sok váradi színházjáró számára. Diósi Nusi, mint a történetírók mondják, egy csapásra meghódította városunk közönségét, részint gyöbörű ifjúságával, színpadi szépségével részint kellemes, pajzán, sőt aranyos művészetével. Az ő Mogyoróssy ön-

kéntesét, Meliszáját az egész város ismeri, imádja, néhány szigorú aszkéta kivételével. A direktora is meg volt vele elégedve, a kollegáinak sincs kifogásuk ellene, a nagyérdemű közönség becézi, tapsolja, épen ezért különösen látszott, hogy elmegy. És most, végre, lám, mégis marad! Legalább így mondják a színházi hadi tudósítók kábeljelentései.

* **Zilahy Gyula jubileuma.** Meleg szeretetteljes ünnepe lesz hétfőn a színházban. Ekkor ünnepli az aradi színpadon színészi működésének negyedszázados jubileumát Zilahy Gyula, a debreceni színház igazgatója. A kiváló művész Molnár Ferenc világhírű vígjátékának, Az ördögnek címszerepét játsza.

* **A gyilkos premiérje.** Kedden a szintársulat aradi szerző darabját mutatja be. Ekkor lesz Vass István dr. államvasuti fogalmazó Gyilkos című színművének premiérje. A Gyilkos, Vass dr. első színpadi munkája. A keddi premiér iránt városszerte nagy az érdeklődés. A szerző a darabjáról többek között ezeket mondja: Megvallom őszintén, valamikor magam sem hittem, hogy Egeressy Zoltán hősöm a színpadra kerül. A meghasonlott lelkek tragikum, úgy éreztem, nem igen számíthat a nagy nyilvánosság érdeklődésére, s az élet forgatagában sok minden leszögeződik, míg a lelki harcokkal küzdő ember felett elvágat a realizmusban fuldokló társadalmi nézet. A nagy véletlen azonban mindig váratlanul dolgozik. Jelenkezett nálam is. Egy barátom mintegy két évvel ezelőtt, amikor még embrióban volt a darabom, elkérte a kéziratot, hogy véleményt kér felőle Komor Gyula dr. vigszínházi dramaturgtól. Kezdetben vonakodtam odaadni, de a felbresztett kíváncsiság nyugtalanítani kezdett s végre engedtem. Komor Gyula dr. elolvasta a darabot s ezt írta nekem: „A dráma ötlete egészséges és feldolgozása sokat ígér”... És én ettől a perctől dolgozni kezdtem rajta s mi több, az emberi gyarlóság annyira erőt vett rajtam, hogy reméltem is... Ezt a szeretettel ápol, megtestesült reményt viszem kedden a nagyközönség, ismerőseim, kartársaim, barátaim elé...

* **Gál Gyula vendégszereplése.** A jövő héten Gál Gyula, a budapesti Nemzeti színház kiváló művésze ismét vendége lesz az aradi színházban, Gál Gyula háromszor lép fel ezuttal az aradi színpadon. Első fellépése, pénteken lesz a Lucifer című színmű címszerepében, szombaton pedig Kemechey Jenő és Malonyai Dezső A föld című színművében lép fel, amely először kerül színre Aradon. Vasárnap este régi jó szerepét játsza el az Elnémult harangokban.

* **A Kölcsey-egyesület választmányi ülése.** A Kölcsey-egyesület választmánya ma délután 5 órakor tartott az idén legeelőször ülést. A nagy számban megjelent tagokat Varjassy Árpád elnök üdvözölte. Ezután Szöllősi István titkár tett jelentést az egyesület január, február és március havi működéséről. Az egyesület könyvtáráról tett jelentéséből érdekesnek találjuk elmondani, hogy három hónap alatt a könyvtár 192 olvasó 1158 ízben használta. Ezek az adatok bizonyítják legjobban, — mondta a titkár — hogy Aradnak szüksége van kulturpalotára, ahol a közönség könnyebben hozzáférhetne az egyesület könyvtárához és muzeumához. Kedvező kilátás van arra is, hogy a munkás-gimnázium hallgatói egy kis könyvtárt kapnak. Szöllősi titkár azzal a kérelemmel fejezi be jelentését, hogy a választmány a társadalomban hasson oda, hogy az egyesületnek minél több tagja legyen, mert csak így lehet sikeresen dolgozni azokon a munkákon, melyeket az egyesület célul maga elé tűzött. Ezután a Mikszáth jubileumon való részvétel kerül tárgyalás alá, amelyről külön cikkben írunk. Ezután a Kölcsey-egyesület Trefort pályadíj zsürijének a megalakításáról volt szó. A választmány a bírálói tisztségre Lang Mihály igazgatót és Szöllősi István tanárt kérte fel. Ezután Ufferbach Jenő azt indítványozta, hogy az egyesület járuljon hozzá anyagilag a Baross-park és a temető bejáratához építendő kapuk tervpályázatának kitűzéséhez. Az indítványt élénk vita követte, végül elhatározta a választmány, hogy a Képzőművészeti társulattal karöltve fog a városhoz ez ügyben beadványt intézni.

* **Uránia színház.** Pompás ujdonságok teszik rendkívül érdekessé az *Uránia* színház vasárnapi műsorát. Minden egyes számot bátran nevezhetjük szenzációnak, annyira különleges és meglepő mindegyik. Nagy tetszésre számíthat a boldogság útja című kép, mely egy híres festő szerelmi történetét mutatja be bámulatos színpompában. A kíváncsi riportert egyike a legjobb és legötletesebb humoru képeknek, amit eddig produkáltak. Az élelmes újságíró, hogy meginterjúvolja a híres művésznőt, végül elveszi, így legalább sikerül az interjú. Érdekes sportkép a bicikló póló, bravuros bicikli művészetben gyönyörködteti ez a kép a publikumot. De lehetetlen a nagyszerű műsor minden érdekességét felsorolni. Annyira változatos és gazdag látványosságokban az *Uránia* vasárnapi műsora.

Megjöttek Bécsből...

— Fővárosi munkatársunktól. —

Budapest, április 24.

Mindenki tudta, hogy a bécsi gyors, a mely este kilenc órakor érkezik Budapestre, új híreket nem hoz a türelmetlen magyar fővárosnak. Mégis nagy tömege vonult ki a kíváncsiaknak a nyugati pályaudvarra: megnézni azt a szomorú csapatot, amely reményvesztetten ment a császárvárosba és csüggedten, elkeseredett érzéssel jött vissza.

Csupa ideges nyugtalanság és komor bizonytalanság mutatkozott ma Bécsben és Budapesten egyaránt. Mi magyar újságírók, akiket a kötelesség szólított föl Bécsbe a miniszterek köré, nyugtalanul lestük a kormányférfiak minden szavát, mert tudtuk, hogy a mai nap döntő jelentőségű Magyarország jövőjében.

A miniszterek nem sokat beszéltek, ellenben annál többet mondott a magyar miniszterelnökség sajtóirodájának egyik tisztviselője, aki ma délelőttült vonatra Pesten, mert fontos hírt kellett közölnie a Bécsben lévő miniszterekkel.

— A budapesti szocialisták — mondta lihegve nagy tüntetést akarnak rendezni este a nyugati pályaudvaron, amikor a miniszterek megérkeznek.

— Hát még ezek is! — kiáltott dühösen *Szathmáry Mór* képviselő. — Nem elég nekünk a bécsi ellenség!

Izgatott telefonálások követték ezt a híradást. *Abrányi Kornél* miniszteri tanácsos, a sajtóiroda főnöke, aki most napokon át Bécsben volt, azonnal fölhívta a budapesti rendőrfőkapitányságot:

— Igaz, hogy tüntetés készül? — tudakolta.

— Mi is hallottunk róla, — volt a válasz, — de gondoskodunk róla, hogy ne sikerüljön.

— Amikor *Kossuth Ferenc* értesült erről, meghagyta a titkárnak, hogy hívja föl telefonon a budapesti kultuszminiszteriumot. A kereskedelmi miniszter *Tóth János* államtitkárt, a függetlenségi párt egyik alelnökét kérte a telefonhoz:

— Kérlek János, — mondta *Kossuth*, — gondod legyen rá, hogy a párt tagjai semmi féle ovációt ne rendezzenek nekünk. Ez megnehezítené a dolgunkat. Azután meg most hallom, a szocialisták is akarnak valamit...

— Ahogy parancsolod, kegyelmes uram. Gondoskodom, hogy az ováció elmaradjon.

Ilyen aprónak látszó, de azért izgató események előzték meg a délutáni utrakelést. A vonaton nyomott volt a hangulat. *Kossuth* feküdt, *Zichy Aladár* teázott, még *Apponyi* volt a legvidámabb, de beszédében is kevert a politikát. A megérkezésnél nem volt

tüntetés, csak néhány őszinte „éljen,” ami persze nem a szocialisták soraiból hallatszott. Azokra jól vigyázott az a sok rendőr, akiket a nemzetközi csoportok megfigyelésére küldtek ki az állomáshoz. Az ember szinte azt gondolta magában, amikor a rendőrsapatokat meglátta:

— Ha Magyarországon a rendőrségre biznának mindent, akkor már rég nem ismerne a magyar azt a szót, hogy *politikai válság*.

HIREK.

Uj városrész Aradon.

Épülő vasutas kolónia.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától.

Arad, április 24.

Egész csöndben, szinte észrevétlenül új városrész keletkezett most Aradon. Ez a városrész a vasuti állomás mellett épül a *Simándi-uton*, a viaduktól 15 percnnyire, szemben a volt *Gutzjahr-féle* gyárral. A *Mosóczy István* telken 300 öles apró parcellákat vettek az *Acsev*, és a *Máv* fékezői, fűtői és egyéb altisztjei ölenként átlag 2 koronáért. Tavaly kezdtek meg az építést s most már csaknem *hátvan ház van készen*. Az építés különben állandóan folyik s a telken már vannak utcák is: a *Baross Gábor-ut*, *Dugonics-utca*, *Bethlen- és Bajza-utca*. Ha teljesen kiépül a telep, akkor rendezik az utakat s ha az *Ujtelep* csatornázása készen lesz, akkor oda is kivezetik a csatornát. Szembe lesz e teleppel a tisztviselői telep, amelyet tudvalevőleg a *Gutzjahr-telekre* terveznek.

Ha az készen lesz, akkor hatalmas méretű új városrész fejlődik ki, amely lehetővé teszi azt, hogy az állomási épület a városon belül álljon, ami csak kevés vidéki városban tapasztalható. Az új telep telekkönyvi rendezésére vonatkozik több adat a legutóbbi birtokcseréről szóló kimutatásban

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 25-én az időjárás: enyhe, északon és nyugaton elvéve espadék.

— **Az aradi román zsinat bezárása.** Ma délelőtt tartotta a szemináriumban utolsó ülését e ciklusban az aradi román zsinat. *Pap János* püspök megköszönte a megjelent tagok buzgalmát és egységes állásfoglalását. A tagok nevében *Sigreu Miklós* dr. mondott köszönetet a püspöknek az elnöklésért. Ezzel a zsinat befejeződött.

— **Kinevezés.** Az *Aradi Ipar- és Népbank* igazgató választmánya ma délelőtt *Szalay Károly* elnöklete alatt ülést tartott, amelyen az igazgatóság indítványára a *Hehs Béla* vezérigazgató helyettesítésével megbízott *Kell Lajos* főkönyvelőt az intézet cégvezető titkárává nevezték ki. *Kell Lajos* már 17 esztendeje szorgalmas és kiváló tehetségű tisztviselője a Népbanknak és a vezérigazgató mellett minden időben buzgón munkálkodott az intézet felvirágoztatásán.

— **Bucsu-estély.** A helyőrség tisztikara ma este társasvacsora keretében vett bucsut *Dietrich Albert* ezredestől, a 37. gyalogdandár parancsnokától. A Fehér Kereszt télikertjében a 33. gyalogezred zenekarának közreműködésével rendezett lakomán bélafele *Fekete Miklós* tábornokkal az élükön a helyőrség tisztikara majdnem teljes számban jelent meg és vidám hangulatban töltötte az estét a távozó dandárparancsnok társaságában.

— **Vlád, Pop-Csicsó és a román sajtó.** A Magyar Nemzet írja: A romániai sajtó elítéli a mi románjaink politikáink kacérkodását — a szocialistákkal. 1907-ben kezdtek kísérletezni a szocialistákkal való egyesüléssel ugyan ezen évben *Vlád Aurél* már tartott is vegyes (szocialista és román) népgyűlést Szászvároson, melyet követték az aradi hasonló célú gyűlések. Minden e féle kísérletet Romániából abszolút veszedelmesnek jelentenek ki, mert a szövetkezésnek legfőkébb az általános szavazati jog kivívása szempontjából ígérkezik haszna, a melyet azonban illuzoriussá tesz az a lehetőség, hogy a románok is odahagyják a nemzeti célokats a szociáldemokraták táborába olvadjanak. Követelik az e féle politikának azonnal és határozott formában való felhagyását különben a nép vezetőinek meghasonlása következik be. Az ügyvéd és orvos könnyen hajlik a demokratikus elvek hirdetésére, de a románok papsága kénytelen lesz ezen elvek ellen küzdeni. Különben ellentmondásba jön egyházi hivatásával. Már is nagyon sok kiváló pap kezd kételkedni több románjaink képviselő komolyságában és őszinteségében, éppen ez okból. Rosz néven vették *Vlád Auréltól* a papok azt is, hogy december 3-iki képviselőházi beszédében az egyház és állam szétválasztását hangoztatta. Nem akarnak ők a francia papság sorsára jutni. *Pop Csicsó István* képviselő ellen is nagy a panasz. Egyik aradi népgyűlésen ugyanis a püspökök magatartását bírálva, a nép feldühödve követelte, hogy a püspök jöjjön közéjük, különben ők keresik föl.

— **A községi és kihágási bíró helyettesei.** *Bedő Árpád* dr., aki egy idő óta a községi bírói ügyeken kívül a kihágási ügyeket is intézi, a napokban a tanácshoz beadványt intézett, amelyben tekintettel nagy elfoglaltságára, helyettesek kinevezését kérte. A tanács ma úgy határozott, hogy a mezőgazdasági eselődügyeket, valamint a esélés és aratás idején felmerülő munkásügyeket részint *Berecz Ferenc*, részint *Bámer István* alkapitány végezzék. A tanács egyúttal a községi ügyekben *Bökényi Arisztid* fogalmazót, a kihágási ügyekben *Török Lajos* fogalmazót bízta meg *Bedő Árpád* dr. esetleges helyettesítésével.

— **Kitüntetés.** A hadügyminiszterium *Graf Sándor* cs. és kir. katonaeépítész-segédművezetőt jeles szolgálataért oklevéllel megdicsérte.

— **Ujabb Szanin-elkobzás Aradon.** Az aradi hatóságok továbbra is szorgalmasan őrködnek az irodalompartoló közönség erkölcsi felett. A tegnapielőtti kobzó-hadjáratnak ma megint folytatása volt, amennyiben a vámháznál egy *Berlini* könyvkiadó cégtől *Krausz Paulin* aradi könyvkereskedő címére érkezett csomagból egy német fordítású *Szanint* elkoboztak. Az aradi cég állítása szerint ő a regényt direkt nem rendelte s a berlini cég több más könyvhöz mellékelve rendelés nélkül küldte a *Szanint*.

— **Az Omge új elnöke.** Fővárosi tudósítónk telefonálja: Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ma tartott közgyűlésén 197 szavazattal *Károlyi Mihály* grótot választották meg elnöké *Zselensky Mihály* gróf 5 szavazatával szemben. *Károlyi* gróf elfogadta az elnökséget.

— **Temetés.** Ma délután négy órakor temették el özvegy *Leitner Ignác* né született *Steinitzer* Janka urnót, aki esütörtök délután hunyt el hosszabb betegeskedés után. Az Attila-téri gyászszobából igen nagy közönség kíséerte utolsó útjára özvegy *Leitner* Ernő dr. aradi orvos, az aradi állami gyermekmenhely főorvosa és az aradi gyermekvédő *Fehér Kereszt* igazgatója édesanyját gyászolja. Az általános tiszteletben élt urinó temetésén városunk előkelősége igen nagy számban volt jelen.

— **Házasság.** Waly György az Aradi Polgári Takarékpénztár pénztárosa ma tartotta esküvőjét *Deniflé* Viktória kisasszonnyal. A déli 12 órakor végbement polgári házasságkötést a minorita templomban tartott egyházi esketés követte.

— **A boszniai katonák hazajövele.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A Boszniából és Hercegovinából hazajövő katonák szállítását tovább folytatják. A 66. gyalogezred tartalékosai Rogaticából Ungvárra e hó 27-én reggel érkeznek. A 63. gyalogezred tartalékosai Mostárból Besztercére 29-én este, az 5. gyalogezred tartalékosai Rogaticából Szatmárra 29-én reggel, a 82. gyalogezred tartalékosai Mostárból Székelyudvarhelyre, az 52. gyalogezred tartalékosai Stolácából Pécsre 27-én, a Dolna-Tulában levő tüzérség pedig Kolozsvárra 26-án este érkezik meg.

— **Május elseje.** A rendőrség engedélyt adott az aradi szociáldemokrata pártnak, hogy május elsején felvonulással összekötve ünnepséget rendezzen a ligetben. A menet a Magyar- és Borona-utak közti téren gyülekezik és innen a Deák Ferenc utcán, Szabadság-, Andrássy-, és József főherceg téren át a ligetbe vonul, ahol ének, szavalat és beszéd lesz.

— **Halálozás.** Nemes Sándornak, a Neuman-testvérek cég újszentannai tisztviselőjének neje, Szabados Erzsébet 24 éves korában hosszas szenvedés után ma Újszentannán meghalt. A fiatal asszonyt, aki Tisch Mór dr. városi tb. főorvos unokahuga, holnap délután 4 órakor temetik Újszentannán.

Hangverseny a vesztőhely megváltásáért. Az aradi 13 vértanu vesztőhely megváltási alapjának javára Mütttermüller József, az „aradi zeneconservatorium” igazgatója Aradon, május hó 2-án, d. n. 4 órakor (vasárnap) a „Fehér Kereszt” nagytermében tanítványainak közreműködésével hangversenyt rendez, amelyen a következők működnek közre: Brody Erzsébet, Wagner Janka, Beyer Leó, Sándor Lenke, Reusz Lenke, Schattales Böske, Horváth Gizella, Joannovits Erzsébet, dr. Kell József, Robitzek Samu, Mütttermüller József, Kohn Katica, Dömötör Margit, Szenes Margit, Priegl Irén, Csánán Titi, Beniczédy Irma, Löwy Rózsai, Goldzieher Pál, Bock Ernő, dr. Bedő Árpádné, Glück Ilona, Singer Rózsai.

— **Fechtig Armand báró a fogházban.** Arad egyik specialitása: a kolduló *Fechtig Armand* báró ismét a hatóság kezére került. Budapestről azt jelentik, hogy ott ma a detektívek a városligetbeli csavargók társaságában fölismerték *Fechtig* bárót, akit a rendőrségre vittek. A kolduló alakot ugyanis az aradi kir. törvényszék egy hónapi fogházra ítélte lopás miatt. A báró ur megszökött a büntetés elől. A napokban Aradra szállítják, hogy kitöltse büntetését és aztán tovább koldujon.

— **Szerelmi dráma.** *Florenzi* távirat jelenti: *Becherini* tüzérhadnagy felesége férjét tegnap kedvese karjai között találta. A meglepett hadnagy revolverrel négyszer rálőtt kedvesére, kinek állapota veszedelmes. A hadnagy a rendőrségen azt vallotta, hogy abban a pillanatban, mikor feleségét meglátta, öngyilkos akart lenni, de a két asszony ki akarta csavarni kezéből a revolvert és így történt, hogy a golyók kedvesét érték.

— **Lopott — tagsági díjra.** *Rutkovszky* Ferenc rézöntő ma feljelentette *Mihály* Árpád nevű munkását. Hat korona értékű fémet tulajdonított el a fiatal munkás, de tetten érték. A rendőrség előtt beismerte bűnét és arra a kérdésre, hogy miért követte el a lopást a következő és érdekes indokolással felelt: „Nem vagyok szervezett munkás és a bizalmiférfi arra szólított fel, hogy lépjek be a szakszervezetbe, mert különben el kell hagynom a műhelyt. Pénzem nem volt, hogy a beiratási és tagsági díjat befizethessem az egyet pénztárába, lopni voltam kénytelen.”

— **Munkácsy Mihály puposa meghalt.** Munkácsy Mihály egy pár festményén a háttérben egy szomorú alak látható, aki az „Ujjonozás”-nál a zöld függönyvel fedett ablak előtt ül sör mellett és irigykedve nézi a katonának bevált legényeket, a „Tépésesinálók” képen is ép így hátrahúzódra hallgatja a sebesülten hazakerült honvéd elbeszélését. Csak a mellképe látszik ennek az alaknak, de részvétre indítóan fölismerni rajta testi fogyatkozását. Szijjas Vince az alak eredetije, aki április 20-ikán halt meg Budán, Lajos-utcai lakásán. 75 éves korában. Munkácsy Aradon ismerkedett meg a sok tekintetben érdekes emberrel, aki fiatal korában mészáros volt és mint katona is szolgált, de egy vágóhídról kiszabadult ökö a hajszolás közben összegázolta, nyomorékká tette. Akkor éppen, mikor Munkácsy Aradon asztalosmunkáskodott. Szijjas, mint pirotechnikus, szüreti tűzijátékokkal kereste kenyerét és a nyomorék emberrel egy fiatal festő, Böhm Pál (pár év előtt halt meg Münchenben) ismertette meg, aki akkor hagyta abba a rézművességet, de a festés mellett a jobban jövedelmező tűzijátékkal is foglalkozott. Munkácsy egy gyoroki szüreten Szijjast már lerajzolta ceruzával. Ez Dobó László, későbbi temesmegyei főjegyző birtokába került. Szijjas később a fővárosba költözött, ott ezüst és aranyféle régiségekkel, óeska órákkal kereskedett. Mint virághimző, művirágkészítő vált híressé a hetvenes évektől kezdve s bársonyba, selyembe varrt himzésével sokat keresett, úgy, hogy öreg korára is megélhetést biztosított magának. Munkácsy a művész hajlandósága Szijjast sokszor fölkereste. Olajfestésű arcképét is elkészítette, egy vázlatot pedig magának tartott. Ez utóbbiról festette képeire a pupos tipikus ábrázolását, egészen híven Szijjas Vincéhez. „A falu hőse” (a birkózók) életképen a jobboldali csoportba szintén odafestette a pupost, de később átváltoztatta, mert ebben a duhajkodásban mit keresne Vince bácsi. Az arcot a másik két kép után itt is föl lehet ismerni.

— **Az otffelejtt őrség.** Rég e' multak a magyar-osztrák—szerb konfliktus igazlmai. A társaságokban szó sem esik a háborúról, amely hajszálon függött. Szerbiában is, még a monarchiában is rendes mederbe terelődött, minden s napok kédesé csupán, hogy szabadságot adják a házi tüzhely emellől elszóntott öreg tartalékosokat. A szerb és magyar-osztrák diplomácia minden ravaszkodása abban merül ki, hogy mennyi vám vettessék ki a szerb sertésekre. Szóval szent a béke és a veszedelemnek még árnyékától sem kell tartani. Annál csodálatosabb, hogy az ország belsejében még mindig főnállnak azok az óvintézkedések, amelyeket a konfliktus számos napjaiban tettek. Például a szegedi vasúti hidat, amelyen az Acsev. vonattal is közlekednek, oly buzgón őriztetik most is a hadvezetőség, mint akkor, amikor a háború kitörését percek kérdésének tartották s minden gyanús emberben szerb kémek sejtettek. A veszterhes napokban erős katonai őrséggel rakták meg a vasúti hidat. Ezt az őrséget úgy látszik ott felejték ték, mert még most is tizennyolc szuronyos katona őrködik a hid biztonságá fölött. A tizennyolc főből álló őrségből nappal három, éjjel pedig öt ember posztot a hidon. Az őrséget a honvédség és a 46-ik gyalogezred fölvaltva szolgáltatja, azonki-ül az utászszázalaj is két embert küld őrszolgálatra naponta. Az őrség tanyája a vasúti vi szűz telep em letén van, amely valóssággal kaszárnyaszerűen van beendezve. Ott pipazgatnak, kártyáznak, alusznak azok, akik ninesenek szolgálatban.

Penteken éppen a honvédek szolgáltatták az őrséget. Valaki megszólította az egyik őrt ki látható unalommal bamult a hídról az egyformán hömpölygő folyóra:

— Miért őrzik még most is a hidat?

Az őt torontáli szerb fiu volt. Tört magyarsággal felelte:

— Elfelejtettek, hogy nem lesz háború.

Alighanem igaza van a katonának. Az őrséget otffelejtették.

— **Felolvasás az alkohol ellen.** Janku Kornél dr. ügyvéd ma d. e. fél 11 órakor a városháza dísztermében Az alkohol ellenes küzdelem hazai törvényhozásunkban címen nyilvános előadást tart. Vendégeket szívesen lát az alkohol ellenes „Kitartás” páholy.

Kifosztott esperesplébános. A baranya-megyei Beremendről írja: Szerdán e hó 21-én hajnali 2-3 óra tájban *Schultz* Károly esperesplébánosnál etörök jáltak. Összes ruháit széthasogatták, ezüstműit ellopták, a pamla-gok áthuzatát szétrugdósák s végre levonultak a pincéb-, melynek lakatját szétörték s ott előzőleg az ebédlőben talált maradék vacsorával jóllakván, hozzá látak a laknőrozáshoz s c-emegeborokkal öblítették le az éj fáradalmat. Felörték az esperes íróasztalát is s abból 40-45 koronát elloptak, épígy 300 fillér templompénzt is. A betörés láthatólag bosszú műve, mert főképp arra törekedtek, hogy amit csak lehetséges, tönkre tegyenek. Mult év nyarán hasonlóan két bekormozó t ember állított be 11 órakor este a parochiára, ezek azonban az esperes erőves fellép sére meafutamodtak: lehetséges, hogy az a betör s összeköttetésben áll a mostanival. A kar mintegy 1500 korona. Nagy vihar volt ezen éjjel s így történt, hogy a hazbeliek, kik az utca feőli lakásban laknak, nem hallották a zajt s csak reggel jöttek rá a kellemetlen éjjeli vendégek látogatására.

— **A Központiban** ma Hamza Gyuszi hangversenyez.

— **Szeplők és majfoltok** ellen használjon eredeti Kárpáti-féle Benzoetej-erőmet és Benzoetej-szappant. Kapható a készítőnél: Kárpáti János gyógyszerárában Arad, Boros Béné-tér 15. szám. 893

— **Cognac eladás.** A legtisztábban szesz nélkül égetett, saját termelésű 23 éves cognac literes és 7 deci literes palackokban kapható. 1 liter 6 kor. 40 fillér, 7 deci liter 5 kor. Perényi-utca 3. szám, a tulajdonosnál. 1653

— **A Gambrinus éttermében** állandóan mozgó-fénykép. Minden vasárnap délután félöt órakor gyermekelőadás. Tisztelettel Kánya Géza. 1567

— **Az idény divatja.** *Hirsch Antal* uri szabó terme Andrássy-tér 18. szám alatt ma, úgy délután, mint este a nagy közönség tájékoztatásául az idényszövet divatjai kirakataimban láthatok. 1706

— **Valódi angol tenisz verők,** tenisz hálók és abdak, foótblak, füles labdak, angol házitornak, gumilabdák, diabolók, mindennemű i latszerek keféruk és béraruk különösen nagy választék női bőrtáskákban, melyen leszállított árban lesznek eladva, Hegedüs Gyula kefe, illatszere és pipere üzletében Arad Andrássy-tér 15. szám. 41

— **Tulzsfolt raktár** miatt minden a raktáron levő összes ékszereimet, arany és ezüst, valamint acél különlegességi férfi és női óráimat, láncok, gyűrűk, karperecek, valamint óriási valódi ezüst áru raktáromat u. m. tálcák, kosarak és sok száz más darabok, nemkülönben — elsőrangú nehéz tűzi ezüstölt „China” ezüst-áruimat beszerzési áron árusítom. A n. é. közönség szíves látogatásáért esd Weinberger Ferenc Arad, Andrássy-tér 20. 1445

— **Francia likörök** legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 171

SPORT.

+ **Érdekes verseny.** Az Aradi Atletikai Klub szezon-nyitó első atletikai versenyét ma délután fél öt órakor rendezi meg Török Gábor-utcai sporttelepén. A verseny városunk közönsége előtt egy alig ismert versenytárat ölel fel, mely Angliában, a sportok hazájában a legelső helyen áll az összes sportok között s mely Budapesten is már hatalmas tért hódított magának. A lóversenyek vadász versenyei mintájára futnak a versenyzők mezőn, erdőn, árkon, bokron, vizen keresztül, s közel nyolc kilométernyi ut befutása után térnek vissza kiindulási helyükre, a sporttelepre, hogy a közönség szemé előtt folytassák le végküzdelmüket s érik el a győzelmi célszallagot. A versenyben részt vesz *Temesvár, Szeged, az Aradi Postások s az Aradi Atletikai Klub.* Az elsőnek beérkező futó Délmagyarország bajnoka 1909.

évre címet s bajnoki szalagon diszitett ezüst érmet kap, a legjobban helyezett csoport pedig Délmagyarország mezei futó bajnok csoport címet s bajnoki ezüst érmet kapnak. A futókat lovas vezető irányítja az előre megjelölendő utakon. Tekintve, hogy a futók közel háromnegyed óráig a teleptől távol futnak, ez idő alatt a gimnázium és tanítóképző felső osztályának füleslabda mérkőzésében gyönyörködhetik a közönség. Belépő-díj 40 fillér. Deák-jegy 20 fillér. Fedett tribün, buffet áll rendelkezésére a telepen a közönségnek.

+ **Meghívás.** Az aradi polgári lövész-egyesület 1909. évi május hó 2-án délután 4 órakor — a lövölde helyiségében — tartja rendes közgyűlést, melyre az egyesület összes tagjait tisztelettel meghívják: **Málek Lajos** dr. főlövész-mester, **Kovács Vince** titkár. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Évi jelentés. 3. A pénztáros és számvizsgálók jelentése. 4. A tisztikar megválasztása. 5. Indítványok.

TARKASÁGOK.

★

(Az a gyönyörű szerelem.) Ez a párbeszéd az aradi korzón zajlott le este, amikor misztikus homály borul az Andrássy-tér egyes részeire. A párbeszéd szereplői két fiatal leány, akik természetesen a szerelemtől csevegnek:

— Mondd kérlek és nyilatkozz, — kérdezte az egyik.

— Nyilatkoztam.

— És hogyan. Mondd el nekem a részleteket is.

— Hát csak annyit mondhatok, hogy gyönyörű volt.

— Hogy-hogy gyönyörű? Hiszen az ideálod erősen dadog.

— Hisz épen azért volt gyönyörű, mert dadog. Így legalább tovább tartott a vallomás.

*

(Félreértés.) Egy aradi kereskedő jogász fia a napokban Kolozsvárra utazott, hogy a második alapvizsgát letegye. Természetesen minden jótanácsal ellátta itthon és arra kérték, ha valami történik vele, azonnal értesítse a családot. A vizsga előtt való napon a türelmetlen apa még a következő táviratot küldte a fiúnak:

— Ha levizsgáztál, azonnal táviratozz nekem.

A fiu úgy látszik félreértette az apja sürgőnyét, mert ezt táviratozta vissza:

— Memmit kérhetek, apa?

*

(A félreértett feminizmus.) A rendőrbíró előtt különös jelenet játszódott le. A feminista érzelmeiről ismert egyik urinó állt előtte és egy sirdogáló cselédleány. A nagysága előadta panaszát:

— Kérem, rendőrbíró ur, ez a leány négy hétig becsületesen szolgált nálam. Tegnapig nem is volt vele semmi baj. Tegnap délután leküldtem a fűszereshez, hogy hozzon könyvre rumot és cukrot. Le is ment, de nem jött többé vissza. A könyvet lennhagyta a boltosnál. Egyszerűen megszökött.

A rendőrbíró szigorú tekintettel mérte végig a kissé bamba tekintetű parasztleányt, aki szomorúan zokogott egy sarokban.

— Hát, mondja csak, miért szökött meg a nagyságától?

A zokogásból bógés lett.

— Bíró ur, én nem tehetek róla, de én nem maradhattam a nagysága mellett.

— Miért nem? Rosszul bánt magával?

— Nagyon is jól.

— Hát akkor? . . .

A leány bógve válaszolta:

— A nagysága azt akarta, hogy én feminista legyek. Én pedig nem akarok feminista lenni, engem erkölcsösen neveltek.

*

(A gondnokság.) Pazarlás miatt akarták gondnokság alá helyezni egy fiatal mágnásunkat. A bíróságon kihallgatták és természetesen igyekezett bizonyítani, hogy mindaz, amit mondanak róla, nem egyéb, mint rosszakaratu ráfogás. Ő sohasem volt pazarló, hanem ellenkezőleg, mindig nagyon takarékosan és mértékletesen élt.

A tárgyalási terem előszobájában azalatt türelmetlenül várakozott a mágnás ügyvédje, hogy ha kijön a tárgyalásról, beszélhessen vele. Három óra hosszat ácsorgott már, amikor végre kifakadt:

— Nohát ezt a grófot igazán gondnokság alá kell helyezni. Ha másért nem, hát — időpazarlásért.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Pör Rákóczi Ferenc hamvai körül.** Ezzel a címmel néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy **Zebegényi Hugó** kereskedelmi utazó becsület-sértésért jelentette fel **Hehs Vilmos** aradi gyógyszerészt, mert nem volt hajlandó akceptálni Zebegényi ur különös politikai nézetét és komoly szavakkal ítélte el az utazó elméletét. Mára volt kitűzve ebben az ügyben a tárgyalás **Bozóky** járásbíró elé. Minthogy azonban a felek közül senki sem jelent meg, a bíróság a további eljárást *beszűntette*.

§ **Visszavont sajtópör.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Mára tüzték ki az esküdtzéki főtárgyalást **Visontai Kálmán** aradi festőművésznek **Nádas Sándor** fővárosi hírlapíró, A Nap volt munkatársa elleni sajtópörében. Minthogy azonban a felek az ügyet békésen intézték el, a bíróság a panasz visszavonása után **Nádas** ellen az eljárást megszüntette.

§ **A postamesternő büne.** Nagyváradról írják: Egy fiatal leány: **P. Sylvia** hivatali sikkasztás büntetével vád lva állott ma az Ember Géza elnöklété alatt álló tanács előtt. Az volt a büne, hogy a papmezői postahivataltól, ahol mint postamesternő volt alkalmazva 256 koronát sikkasztott. A kincstár kárát megtérítette de ez nem akadályozta meg kálváriáját. Állásától elmozdították s ma a bíróság előtt is számolnia kellett tetteért. A törvényszék **Lázár Márton** ügyész vádbeszéde és **Adorján Emil** dr. helyettese **Tibor Sándor** védbeszéde után a számos enyhítő körülményt zarámba véve, 6 hónapi börtönrre ítélte. A védő felebbezett.

§ **Halál a korcsmában.** Mai számunkban megírtuk, hogy egy solymosi korcsmában **Mirkuleszku** **Nikoláj** ottani lakost, társai — akik együtt mulattak vele — agyonverték. Az aradi esküdtbírósa ma a vádlottakat egyenként egy évi börtönbüntetésre ítélte.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi „Waggongyári dalkör”, az „Ebredés Dalkör”, a „Gutenberg Dalkör” és a „Románajku Nyomdászok Dalkora” 1909. évi május hó 1-én, (szombaton) a városligeti vendéglő nagytermében, a dalkörök pénztárai javára hangversenynyel egybekötött májusi ünnepélyt rendez.

ÚJ KÖNYVEK.

* **A gyermek érdeklődésének lélektana.** Irta: Nagy László budapesti tanítóképző-intézeti igazgató. Megjelent Franklinnál, ára 3 K. — Valóságos irodalmi esemény ez a könyv. Hazai kritikánk egyhangú lelkesedéssel fogadta, sőt egy pár fejezetének fordítása külföldön is feltűnést keltett. Stanley Hall lapja, a Pedagogical Seminary és Ebbinghaus lapja, a Zeitschrift für Psychologie nagy elismeréssel szólnak a műről. Nagy László az első, aki a gyermeki érdeklődésről terjedelmesebb, összefoglaló munkát írt és ez tulajdonképpen a saját igen lelkiismeretes és fáradságos vizsgálódásain alapszik. Gyönyörűséggel olvashatja bárki sokoldalú és finom megfigyeléseit. Olyan hű életet varázsol elébünk, hogy a lelkes szerzővel együtt gyönyörködünk a gyermeki lélek édes rejtelmeiben. Szülők, nevelők nemcsak élvezettel, de nagy haszonnal is olvashatják e munkát. Nem ismerjük eléggé a gyermeki lélek fejlődését s ezért nem igen tudunk különbséget tenni az egyes életkorok szükségletei között s nem mindig mozdítjuk elő a gyermek természetes fejlődését. Minden olyan komoly kutatást, amely bennünket a növekedő ember fejlődésének ismeretéhez közelebb visz, hálával és örömmel kell tehát üdvözlőnk. A könyvnek tudományos fejtegetései mellett rendkívül kedves tárcaszerű részletei is vannak.

* **Az új adótörvények magyarázata.** Török Sándor dr., ügyvéd **Marschalkó János** dr. kir. ítélő táblai bíró, a Közigazgatási Döntvénytár szerkesztője. **Rodriguez** **Bela** kir. pénzügyi segédtitkár és **Miklaurics** **Adolf** kir. pénzügyi fogalmazó közreműködésével az új adótörvényeket szakszerű jegyzetekkel és magyarázatokkal látta el. Az új adótörvények magyarázatát tartalmazó gyűjtemény 8 füzetből áll és tartalmazza: I. A földadókataszter kiigazításáról és a földadó százalékaról szóló törvény 1 korona. II. A házadóról szóló törvény 1 kor. 50 fillér. III. A tőkekamat és járadékadóról szóló törvény 1 korona. IV. Az általános kereseti adóról szóló törvény 2 korona. V. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójáról szóló törvény 1 korona. VI. A jövedelem adóról szóló törvény 2 korona. VII. A közszolgáltatások kezelésére szóló törvény 1 korona. VIII. A közadók kezeléséről szóló törvény 2 kor. 50 fillér. Bevezetésül minden füzet élén a törvény általános ismertetése van előre bocsátva és azontul minden egyes szakaszról hivatkozási történetik azokra az újításokra, melyeket az új adótörvények alkotnak, amelyek a régi törvényekkel szemben újítást jelentenek ugyan, de amelyeket a pénzügyi gyakorlat eddig is követett, valamint felhívja azokra az újításokra, amelyek gyökeres újításokat jelentenek. Tekintettel azokra a változásokra, amiket az új adótörvények magukkal fognak hozni, minden embernek érdekében állhat, hogy a törvény szellemével mielőbb megismerkedjék. A munka szerzői tehát hálás munkát végeztek, amidőn a közönséget ezen adótörvényekkel alaposan megismertetik. Az egyes füzetek hasznavehetőségét fokozza, hogy minden egyes füzetnél betűrendes tárgymutató van, mi az egyes esetekben könnyen tájékozhatja, a nem szakembert is. A füzetek külsőleg is csinos kiállításban jelennek meg és minden könyvtárban boltban kaphatók. Az egyes füzetek olcsósága lehetővé teszi, hogy mindenki azt a füzetet, amelyre szüksége van, kevés áldozattal megszerezheti. Eddig az első füzet hagyta el a sajtót, mivel őfelsége csak a földadóról szóló törvényt szentesítette. A többi füzetek is gyors egymásutánban jelennek meg.

* **Cabaret-induló** címmel egy igen kedves fülbe-mászó dallamu zenemű jelent meg Szohner Sándor saját kiadásában. Ez az igazán sikerült és eredeti inventiosus voltával mindenkit lebilincselő pattogó induló nagy elterjedésre tarthat igényt, mivel ez a kompozíció a szerző nem minden napi tehetségéről tesz tanúságot. A zenedarabnak **Kerpel Izsó** aradi könyv- és zenemű kereskedő a főbizományosa s az ott 1 kor. 50 fillérével kapható.

SZERKESZTOI ÜZENETEK

Előfizető fia. 1. csak 18 éves kora után. 2. ott is van államköltéséges hely. 3. ötven-hatvan kilométer között.

Divatos

fűzők és különlegességek

ugy készen, mint
méret után a leg-
jobbak készülnek

Pilcz Irma

fűzőkészítőn-l

ARAD, Deák Ferenc-utca 2. szám.

A vidéken lakó hölgyek kérjenek mértékveteli utasítást.

Braun Gusztáv

asztalos, ARAD, Vörösmarthy-utca 3. sz. Telefon 633.

Készít irodai, üzleti- és bútorbereendezéseket a legjutányosabb árakon.

1607

Szamárköhögés

könnyen elmúlik a SCOTT-féle Emulsio használata folytán. Orvosok, bábák és szülők bizonyítják ezt ezer és ezer levélben.

A SCOTT-féle Emulsio

segít azért, mert elsőrangú alkotórészei és az eredeti SCOTT-féle eljárás kiváló szerré teszik, sőt tépereje is elsőrangú. Már az első adagtól csodálatosan javul az általános egészség. 6001

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Nyáron is legjobb eredménnyel adagolható. Kapható minden gyógytárban.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, április 24.

Amerika 1/2-el olcsóbb. Készáru 5000 métermázsa tartott.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza áprilisra ...	14.20—14.21	14.18—14.20
Tengeri májusra	7.48—7.49	7.45—7.46
Buza májusra	13.84—3.85	13.91—13.94
Buza 1909 októberre	11.74—11.75	11.74—11.75
Közs októberre ...	9.24—9.25	9.27—9.28

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény 633.—
Magyar hitelrészvény 735.75

IDEGENEK ARADON.

— Április 24. —

Fehér Kereszt szálloda. Rainer Agost dr. ügyvéd Szeged. — Reif Emil utazó Bécs. — Neveshein Lipót ügyvéd Lugos. — Lovinit János Debrecen. — Schreiber Ignác Budapest. — Balázs Jenő utazó Budapest. — Auguszt Ferenc és neje Pécs. — Sterk Arnold utazó Budapest. — Leitner Lajos főellenőr és fia Budapest. — Krausz Gyula utazó Budapest. — Klein Odön utazó Nagyvárad. — Schatz Ernő utazó Budapest. — Duka Schill Budapest. — Corusa Petru kereskedő Szelistye. — Binenstok Jakab kereskedő Borosbesenyő. — Gultman József utazó Bécs. — Lantos Géza utazó Budapest. — Kemény István utazó Brassó. — Keves Lajos utazó Pozsony. — Grosz Adolf utazó Bécs. — Steimann Fülöp kereskedő Budapest. — Menezser Adolf utazó Budapest. — Buchsbaum Ignác utazó Pápa. — Polacsek Márton dr. Budapest. — Láng Ferenc utazó Budapest.

Központi szálloda. Umek Lipót utazó és neje Budapest. — Surány Viktor utazó Budapest. — Hamza György Nagyvárad. — Eckstein Jenő utazó Brünn. — Schoffer Vilmos Vinga. — Schlém Jakab utazó Budapest. — Kellmer Tivadar Budapest. — Molnár József utazó Budapest. — Balogh Géza kézbesítő Budapest. — Békény Gyula Budapest. — Glaser Lipót utazó Budapest. — Krausz Arthur utazó Budapest. — Kastovi Mihály földbirtokos Makó. — Glac Béla tb. főszolgabíró Makó. — Plesz Imre igazgató Budapest.

Vass szálloda. Neff Ferenc jegyző Csanád. — Nestor Romulusz lelkész Csanád.

Pannónia szálloda. Prokob Tamás dr. ügyvéd Nagyvárad. — Horváth Gyula Sikló. — Kovács Mór utazó Zalaegerszeg. — Fekete Sándor gazdálkodó Apáti. — Cosma János lelkész Buttyin. — Tripon János segédjegyző Glogovác. — Szabó Dénesné magánzó és leánya Abrudbánya. — Lendvai Andrásné Brád. — Gatlev János kereskedő Zombolya. — Zappe János kereskedő Zombolya. — Kovács Jenő aljegyző Petris.

A legjobb kutya-kalács volt és marad a

Fattinger-féle kutya-kalács, mely az összes fajta tápszemek közül a legjobb összetételű és téperejű — 50 kg. 23. — 5 kg. bérmentve 3.20 K.

Fattinger-féle Puppy-Bisquit kutyák-kutyák részére. 50 kg. 26.—K. 5 kg. bérmentve 3.50 K. Árjegyzéket bérmentve küld.

Fattinger's Patent-Hundekuchen- u. Geflügel-futter-Fabrik Wiener-Neustadt.

50-nél több első díj. — A Fattinger-féle tápszem állatorvosi ellenőrzés mellett készült. 5914

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1909. évi április hó 25-én:

Délután 3 1/2 órakor megszünt helyárrakkal:

Gül-Baba.

Énekes színjáték 3 felvonásban. 4 képb. Irta: Martos Ferenc. Zenéjét szerzette: Huszka Jenő.

SZEMÉLYEK:

Gül Baba	Honyadi J.	Zulejka	Benkőné P.
Lella, leánya	Kun Irén.	Mujkóné	Leőveiné
Kucsuk Ali	Ladislai J.	Lüfikár	Kulcsár L.
Gábor diák	Rontai B.	A budai bíró	Várnai Jenő.
Mujkó, cigány	Faludi K.	Főzárandók	Ajtay Odön.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Este fél 8 órakor, rendes helyárrakkal:

A) bérlet. A) bérlet.

K. Hegyesi Mari felléptével:

A lowoodi árva.

Dráma 1 előjáték 3 felvonásban. Irta: Birch-Pfeiffer Charlotte. Fordította: Szigligeti Ede.

Az előjáték személyei:

Özv. Reedné	Pollinusné E.	Blackhorst	Ditrói Mór.
John, fia	Körösay Juci.	Eyre Janc	K. Hegyessy.
Wytfild	Várnay Jenő.	Beszle	Lászy Etel.

A darab személyei:

Rocheater	Keszler Ede.	Clarens	Kun Irén.
Lord Cawdon	Szabó László	Wytfild	Várnay Jenő.
Steenworth	Delli Lajos.	Harleigh	Benkőné.
Reed asszony	Pollinusné E.	Eyre Janc	K. Hegyessy.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor: 1909. április hó 25-én, vasárnap:

1. A helyettes. Kacagató. — 2. Különcféle sportok Batáviában. Sportkép. — 3. A peches betörő. Rendkívül nevetető. — 4. Ut a boldogsághoz. Gyönyörűen színezett kép. — 5. Jó fogás. Kacagató. — 6. Néposztályok gyűlése. Dráma. — 7. Kényszerűségből szolgál. Humoros felvétel. — 8. Pólójáték kerékpáron. Sportkép. — 9. A kíváncsi riporter. Rendkívül nevetető

Előadások délután 2 órától kezdve.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

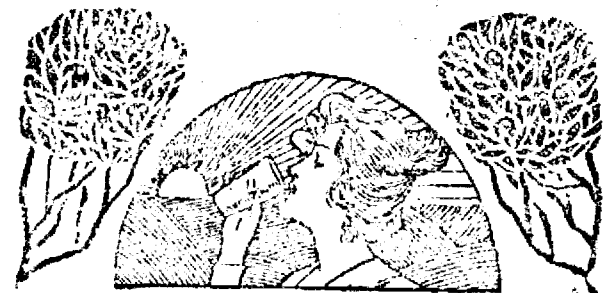
Az előadások alatt a ca. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

NYILTTÉR.*

ROHITSI STYRIA FORRAS

GYÓGYVIZ.

Gyomor elfordítás és görcsök, Bright-Orvosi és féle tüdőgyulladás. Torok és gégehurut. Gyomor és bélajánia. Kilitűk katarrhus. Húgyútvias bántalmak. Gyógyeredmény. Kemény széklet. Nájszajok ellen.

Nagybani raktár Magyarország részére:

HOFFMANN JÓZSEF

Budapest. V. Bathory-utca 8. sz. 5955

Minden jutalék fizetés nélkül talál Ön

vevőt, vagy társat, bármily módozat mellett ugy helybeli, mint vidéki üzletekre, szállodák, pensiók, házak, ingatlanok és iparvállalatokra, gyorsan és diszkrétan közvetítő intézetünk útján. Ha ez irányban megbizottunk az ön vidékére jön, kérjen díjmentes felvilágosítást azok megtekintése és megbeszélése céljából. Mint-hogy saját költségünkön a legolvasottabb bel-és külföldi lapokban jelennek meg hirdetéseink, azért a siker biztos. — Bővebbet

Kommen S.

Budapest, VI., Andrassy-ut 27., m. kir. Opera-házzal szemben.

Üzlet és ingatlan közvetítő intézet: Bécs, Prága, München, Hamburg, Basel.

Megérkeztek a legjobb és legszebb **Jégszekrények** melyek kevés jéggel **kitűnően hűtenek.**

Szabó Albert ő Fensége József főherceg udvari szállítója, üveg, porcellán, lámpa és konyhabereendezési cikkek raktára Arad. — Telefon szám 230. 3913

Occasio!

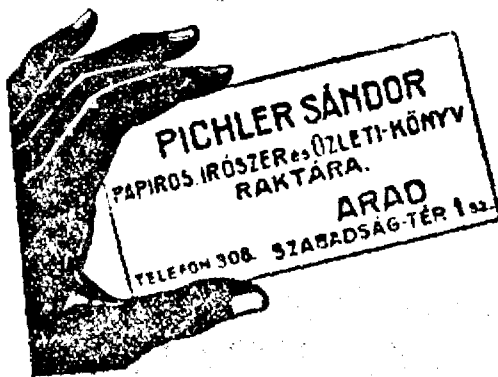
Valódi keleti szőnyegek

direkt behozatal Konstantinápolyból
csak e hó 29-ig
 1630 Andrassy-tér, Fischer Eliz palota.

Steckenpferd- Liliomtej-szappan

Legfinomabb a bőrnek,
 valamint nyári pattanások ellen!

— Mindenütt kapható. —

Szivarka hüvelyek nagy választékban.

Elsőrendű

hazai és porosz

Ipari és Cséplőgép szén

Kovács-Köszén,
 Salon Köszén,
 Pirszén (Koksz),
Vaaló Faszén,
 Takaréktüzhely-szén.

Ugy köszén, koksz mint faszén Berek Bani-tér 2. sz., a saját ház, városi szénteleptől ről rostálva, por és kőmentesen lesznek házhoz szállítva.

Kneffel Károly és fia

vas- és szén-nagykereskedése.

Szíves megrendeléseit telefonon 139. szám, vagy Andrassy-tér 14. sz. (Herman palota) üzleti irodánkban kérjük.

Egész vagonrakományok szállítására közvetlen a bányából bármely vasutalommásra, egyes vagonra, vagy éves kötésre, legjutányosabb ajánlattal szolgálunk.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1909. április hó 24.

Keresünk:

Aradra: 2 rőfös, kézmű és divatárú és 1 vegyes szakmabeli segédet és 1 irodistanót.

Vidékre: 1 irodistát, 6 fűszer, rőfös és rövid 1 rőfös, divat, cipő és kalap és 2 vas- és fűszer-szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet.

Alánlunk:

2 a gépirásban jártas irodistanót, továbbá 6 fűszer és csemege, 8 vegyes, 2 kézmű, 4 rőfös és divat, 3 fűszer és rövid, 1 rőfös, divat, norinbergi, cipő és kalap, 2 vas és fűszer szakmabeli segédet, végre 1 elsőrendű kaucióképes fűszer angro és detaillistát, ill. utazót és raktárost.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor,
 titkár

321

Keppich Zsigmond,
 igazgató

Naponta többször frissen pörkölt kávé

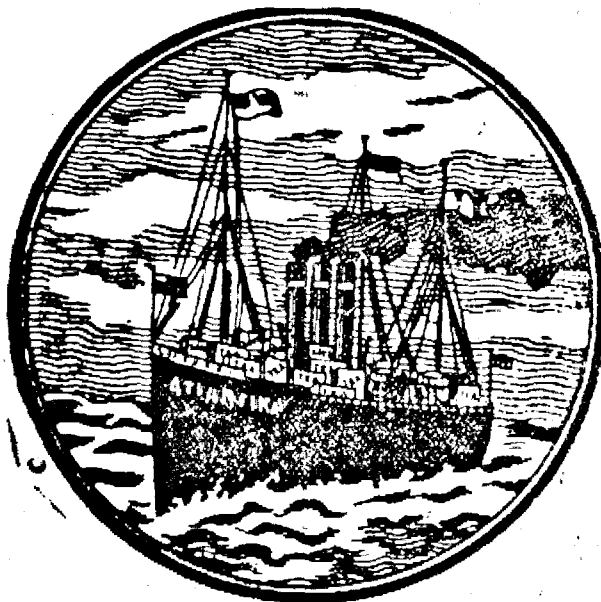
fűszer és illatszert KÁROS
SZAGÁTÓL mentesen

Csakis az

Atlantika

kávé és tea behozatalnál
 kapható.

Villanyüzemű kávépörkölőnk működésben látható a kirakatban.

Arad, Andrassy-tér 20. Fischer Eliz-palota.
 Városi és megyei telefon 609.

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Marcell: Nagy képesvilágtörténet. — Pallas nagy Lexikona. Hovágyi: Ofelsége és egyéb karcolatok. Thury: A sorompó és egyéb elb. Bernker: Tosztoj élete. Chantepierre: Színtelt házasság. Szomaházy: Dr. Kaposi Márta. Maupassant: A Rond li lányok. A Tellier ház. Herczeg: Szerelmesek. Marx Gazdasági tanai. Strindberg: A boldogok szigete. Temetés. A kit nem hittak. Rousseau: Vallomásaim. Szomaházy: Bárány síklósi Loew. Alexander B: Művészet. Graca: Talpra magyar! Heinrich G: Egyetemes irodalomtörténet. Barsini Luigi: Pekingtől Párisig automobilon. Fényes: Bálványok. Oláh: A meztelen asszony. Keletiek nyugaton. A zübaschew: Milliók. Pemberton Lafayette és barátja. Szathmáry: Humoros esetek. Miller: Trevarrack lord. Horváth: Mozdó feszületek. Zsoldos: A fekete huszár. Vera vallemási. Hevesi I: A mitói vénusz. Lázár: Új csapáson. Samarov G: A cigány. Eötvös: A balatoni halász vége. Harc az alkotmányért. A bakony. Molnár: Pesti erkölcsök. Gallovich K: Tüzmádók.

Nemzetben: Arzib schew: Der Tod des Iwan Lande, Wolzogen. Der Bibelhase Bönne M: Rheinzauber Artzibaschew: Millionen. Dumas: Gabriel Lambert: Der Galeerensklave. Dumas: Katharine Blum. Knickerbocker H: Die Herberge zum silbernen Mond. Degré: Das Recht auf Untrene Bartsch: Die Heindkinder. Michalski: Anna Kuefer, Jerome u. Tharaud: Aus Sturm u. Not, Bourg: Der Emigrant, Staepoole H: Fanny Lambert, Mereschkowski: Leonardo da Vinci, Liebchen: Ein Roman unter Männern, Bartsch H.: Zwölf aus der Steiermark.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenkint fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!
 Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsönképbe

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsönképi díj havi 1 kor. 40 fill.,
 vagy füzetenkint 14 fill.

Szirmai: Tánkos huszárok. Fráter: Templomban. Baumann: Tiz kouple. Hertzka: Anonymus, Villamos kalauz, A mafiasarkon. Fall: Az elvált asszony. Curtis: Sorrentói emlék. Heidelberg: Álom. Haller: Im Siegesflug. Bodrogi: Károg a holló a jegenyén. Sang u. Klaog I—I V. Zerkovitz: Holdvilág-nóta. Puccini: Manon, Szirmai: Háromtól hatig, Férjek v. n. n. Szerelmes utcák, D'Albert Tifland, Jacobi: Van de nincs. Nádor: Kimegyek a temetőbe.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése.

KERPEL IZSÓ,

931

könyv-, zenemű és papír-
 kereskedése Aradon.

Telefon 885. sz.

144—1909. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a kasza-utcai elemi iskolánál szükségelt öltöző és konyha építési tárgyában folyó évi április hó 26-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 1054 kor. 90 fill. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen résztvenni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz letét-lére vonatkozó pénztári jegy mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a 104. számú szobában az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke 1909. évi április hó 13-án tartott üléséből.

A gazdasági szék

147—1908. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a Velin dűlőbeli 624. sz. 4 hold 268/1100 négyszögöl szántóföld és gyepet folyó évi április hó 26-án d. e. 10 órakor nyilvános árverésen 3 évre bérbeadja Morár Mária eddigi bérlő kárára és veszélyére 31 korona 25 fillér évenkénti és holdankénti bérösszeg mellett.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a 104. számú szobában az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke 1909. évi április hó 13-án tartott üléséből.

Gazdasági szék

Nagymennyiségű pléh-pánt és maculatura eladó.

10772—909. szám.

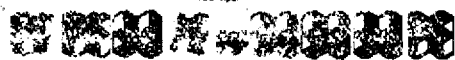
Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszteriumnak rend lete nyomán ezenel közhírré tesszük, hogy a m. kir. honvéd főrealiskolában és a honvéd-Ludovica-Academiában az 1909—1910. tanév kezdetén több részint teljesen díjmentes, részint féldíjmentes államköltséges, illetőleg alapítványos és fizetéses hely fog betölteni.

A részletes pályázati feltételek a városi katonai ügyosztályban betekintheők.

Arad szab. kir. város tanácsának, 1909. évi április hó 3-án tartott üléséből.

A városi tanács.

Városi és megyei telefon 250. sz.

Költözködők figyelmébe!

Éliás Lipót fia butorszállító cég szakavatott emberek alkalmazása és teljes jótállás mellett elvállal mindenféle költöztetéseket helyben és vidékre, nyitott és belül kárpított 6, 8, és 10 méter hosszúságú zárt butorszállító kocsival. 1905

Tisztelettel

ÉLIÁS LIPÓT FIA butorszállító Arad, Petőfi-utca 4. sz.

10—1909. mg.

Hirdetmény.

Azon határidőül, mely alatt a 296—1894. pm. sz. rendelet 5 pontjának megfelelőleg a városi legelőkre beiratott szarvasmarhák és lovak után esedékes legeltetési és pásztordíjak befizetendők. f. évi április 26., 27., 28., 29. és 30. napjait kitűzzük.

Arad, 1909. április 22.

A városi tanács.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminisztérium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXIV. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar. kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szabadalmazott Osztálysorsjáték Sorsolási Terve. Huszonegyedik Sorsjáték. 110.000 sorsjegy, 55.000 nyeresemény.

Első osztály Betét 12 korona Huzás: 1909. május 19. és 21.		Második osztály Betét 20 korona Huzás: 1909. jun. 15., 16. és 17.		Harmadik osztály Betét 32 korona Huzás: 1909. júl. 13., 14. és 15.		Hatodik osztály Betét 24 korona Huzás: 1909. szeptember 22-től október 21-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben: Korona 1.000.000 (Egy millió)	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1 Jut. Kor	600000
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000	1 nyer. á	400000
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000	1 á	200000
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000	1 á	100000
3 á	2000	3 á	3000	3 á	10000	1 á	80000
5 á	1000	5 á	2000	5 á	5000	1 á	60000
8 á	500	8 á	1000	8 á	2000	1 á	50000
30 á	300	20 á	500	10 á	1000	1 á	40000
100 á	100	110 á	300	120 á	500	1 á	30000
3350 á	40	4350 á	80	4550 á	130	1 á	20000
3500 ny. Kor.	263000	4500 ny. Kor.	525000	5000 ny. Kor.	916500	1 á	15000
Megyedik osztály Betét 40 korona Huzás: 1909. auguszt. 10., 11. és 12.		Ötödik osztály Betét 32 korona Huzás: 1909. szeptember 2., 3. és 4.				1 á	10000
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona			1 á	80000
1 á	90000	1 á	100000			1 á	60000
1 á	30000	1 á	30000			1 á	50000
1 á	20000	1 á	20000			1 á	40000
1 á	15000	1 á	15000			1 á	30000
3 á	10000	3 á	10000			1 á	20000
5 á	5000	5 á	5000			1 á	15000
8 á	2000	8 á	2000			1 á	10000
10 á	1000	10 á	1000			1 á	8000
120 á	500	120 á	500			1 á	6000
4850 á	170	3850 á	200			1 á	5000
5000 nyer. Kor.	1.120.500	4000 nyer. Kor.	1.076.000			1 á	4000

Az I. osztály huzása 1909. május hó 19. és 21-én tartatik meg. A huzások a Magyar kir. állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1909. évi április hó 25-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lukács.

Hazay.

Ringut István vízvezeték és csatornázási be- rendező Arad, Kazinczy-utca 9. sz.

Elfogad minden e szakmába vágó munkákat, legjutányosabb árak mellett, vidéken is. u. m.: fürdő-be rendezések, ciosettek, szivattyúk, márvány-mosdók.

Neptun-fürdőkádak átalakítását, hogy a mosdóban is meleg víz kapható.

Téli fagymentes udvari kifolyó és elzáró csapok szakszerű készítése, átalakítása. Javításokat azonnal elkészítik. 1672

Költségvetések díjtalanul.

Iroda áthelyezés. Kornis Testvérek áruügynöksége, „AZ ANKER” főügynöksége 1642

1909. május hó 1-től Vörösmarty-utca 1. sz. házban, I. emelet (Vörösmarty- és Petőfi-utca sarok.)

Magyar kir. Államvasutak.

Téli menetrend.

Érvényes 1909. évi október 15-től.

Arad-Budapest.						
Állomások	Sv.		Gy.		Tvé.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Arad	5-03	5-18	11-25	6-16	4-51	9-08
Sofronya	5-35		11-41		5-08	9-40
Kurtica	5-57	8-36	11-55	6-35	5-25	10-12
Löksháza	5-58		12-10		5-44	10-21
Bánhidai major	5-58		12-16		5-51	10-28
Oraságut	6-02				5-56	10-33
Kötégyháza	6-10	9-00	12-26	4-58	6-08	10-46
Kigyós	6-11	9-01	12-34	4-59	6-25	10-53
Békés-Csaba	6-24		12-47		6-34	11-02
Békés-Földvár	6-35	9-19	12-59	5-17	6-54	11-14
Mezőberény	6-43	9-22	1-29	5-20	7-27	11-22
Gyoma	6-56		1-42	5-31	8-02	11-35
Mezőtur	6-57		1-44	5-32	8-04	11-37
Pusztapó	7-07	9-41	1-54		8-23	12-11
Pusztatonyó	7-31	10-01	2-18	5-58	8-27	12-15
Szajol	7-36	10-06	2-25	6-04	8-35	12-22
Szolnok	8-02	10-29	2-53	6-31	9-02	12-30
Ujszász	8-03	10-30	3-01	6-33	9-03	12-31
Tápló-Szele	8-27		3-22		9-38	1-01
Nagy-Káta	8-39	10-52	3-33		10-13	1-13
Tápló-Szele	8-52	11-00	3-45	6-55	10-27	1-27
Szajol	9-10	11-12	4-03	7-08	10-43	1-43
Szolnok	9-17	11-19	4-15	7-22	10-54	1-54
Ujszász	9-44	11-35	4-38	7-43	1-08	2-08
Tápló-Györgye	9-49	11-37	4-43	7-50	1-11	2-11
Tápló-Szele	10-08		5-02		1-18	2-18
Nagy-Káta	10-19		5-17	8-11	1-24	2-24
Tápló-Szele	10-47		5-43	8-27	1-31	2-31
Szajol	11-04		5-59	8-41	1-38	2-38
Szajol	11-17		6-11	8-53	1-45	2-45
Mende	11-31		6-24	9-06	1-58	2-58
Gyömrő	11-39		6-31	9-13	2-05	3-05
Maglód	11-46		6-38	9-20	2-12	3-12
Rákcs	12-11		7-03	9-45	2-37	3-37
Kőbánya fel. p. u.	12-17		7-09	9-51	2-43	3-43
Budapest k. p. u.	12-25	1-15	7-17	9-59	2-51	3-51

Budapest-Arad.						
Állomások	Tvé.		Gy.		Sv.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Budapest kpu.			7-20	9-09	2-12	12-20
Kőbánya felső p. u.				8-10		12-30
Rákcs			7-56	8-17	2-12	12-37
Maglód				8-44		1-11
Gyömrő				8-52		1-19
Mende				9-00		1-28
Szily-Sáp				9-11		1-43
Tápló-Szele				9-21		1-57
Nagy-Káta			6-30	9-41	6-03	2-09
Tápló-Szele				9-59		2-43
Tápló-Györgye				10-09		3-53
Ujszász			6-59	10-24	8-34	3-10
Szolnok			6-16	10-5	8-51	3-40
Szajol			6-23	11-06	8-59	4-07
Pusztatonyó			6-35	11-25	4-11	4-27
Pusztapó			6-58	11-48		4-55
Mezőtur			4-55	10-04	12-05	4-41
Gyoma			4-55	10-05	12-10	4-42
Mezőberény			5-12	10-29	12-33	5-01
Békés-Földvár			5-28	10-34	12-40	5-02
Békés-Csaba			6-07	10-58	1-04	5-22
Kigyós			6-20		1-18	5-30
Kötégyháza			6-28		1-15	5-32
Oraságut			6-42	11-11	1-28	5-43
Bánhidai major			7-09	11-18	2-05	5-53
Löksháza			7-24		2-17	6-08
Szajol			7-43	11-30	2-29	6-11
Kötégyháza			7-47	11-30	2-34	6-15
Oraságut			7-58			6-26
Bánhidai major			8-08			6-36
Löksháza			8-18		2-51	6-47
Kurtica			8-36	11-54	3-05	6-58
Sofronya			8-51		3-15	7-13
Arad			9-10	12-12	3-29	7-32

Arad-Tévia.						
Állomások	Gy.		Sv.		Tvé.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Arad ind.	12-21	2-30	4-04	7-04	6-32	10-09
Glogovác		2-44	4-15		6-43	10-21
Csicsér		2-53			6-52	10-30
Gyömrő Mész		3-14	4-37		7-05	10-57
O-Paulis		3-21				
Paulis		3-35	4-48		7-17	11-19
Baracska		3-41	4-53		7-22	11-24
M-Ráta (6)	12-55	3-51	5-01	7-46	7-29	11-29
Milova-O. (1)	12-55		5-09	7-48	7-34	11-34
Milova-O.			5-24			
Konop			5-40		7-56	12-29
Berzova			6-08	8-08	8-12	1-08
Soborsin	1-50		6-58	8-15	8-55	2-18
Zám...	2-09		7-21	8-15	9-20	2-50
Már-Illye	2-35		8-07	9-24	9-52	4-02
Déva	2-58		8-43	9-30	10-39	5-19
Piski (6)	3-09		9-08	10-01	10-52	5-41
Piski (1)	3-16		9-17	10-10	11-07	6-00
Szicsváros	3-35		9-27	10-20	11-34	6-20
Alvincz (6)	4-04		10-03	11-03	12-17	7-23
Alvincz (1)	4-16		10-15	11-15	12-24	7-28
Gy-feltr. (6)	4-27		10-33	11-33	12-37	7-41
Gy-feltr. (1)	7-08		10-52	11-52	12-44	7-44
Tévia (6)	7-28		11-12	12-12	1-10	8-21

Tévia-Arad.						
Állomások	Sv.		Gy.		Tvé.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Tévia ind.	8-35	3-55	8-55	2-00	8-40	
Gy-feltr. (6)	8-45	4-05	9-05	2-05	9-10	
Gy-feltr. (1)	8-55	4-15	9-15	2-10	9-15	
Alvincz (6)	9-05	4-25	9-25	2-15	9-20	
Alvincz (1)	9-15	4-35	9-35	2-20	9-25	
Szicsváros	9-25	4-45	9-45	2-25	9-30	
Piski (6)	9-35	4-55	9-55	2-30	9-35	
Piski (1)	9-45	5-05	10-05	2-35	9-40	
Déva	9-55	5-15	10-15	2-40	9-45	
M-Illye (1)	10-05	5-25	10-25	2-45	9-50	
Zám...	10-15	5-35	10-35	2-50	9-55	
Soborsin	10-25	5-45	10-45	2-55	10-00	
Berzova	10-35	5-55	10-55	3-00	10-05	
Konop	10-45	6-05	11-05	3-05	10-10	
Milova-O.	10-55	6-15	11-15	3-10	10-15	
M-Ráta (6)	11-05	6-25	11-25	3-15	10-20	
M-Ráta (1)	11-15	6-35	11-35	3-20	10-25	
Baracska	11-25	6-45	11-45	3-25	10-30	
Paulis	11-35	6-55	11-55	3-30	10-35	
O-Paulis	11-45	7-05	12-05	3-35	10-40	
Gyömrő Mész	11-55	7-15	12-15	3-40	10-45	
Mándorlak	12-05	7-25	12-25	3-45	10-50	
Glogovác	12-15	7-35	12-35	3-50	10-55	
Arad	12-25	7-45	12-45	3-55	11-00	

Arad-Temesvár-Józsefváros.				
Állomások	Sv.		Tvé.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Arad	6-15	12-17	4-48	7-49
Uj-Arad	6-25	12-28	5-04	7-57
Németh-Ságh	6-42	12-44	5-27	7-58
Vinga	6-55	12-56	5-51	8-01
Orczyfalva	7-06	1-07	6-08	8-03
Merczfalva	7-16	1-17	6-23	8-03
Sat-András	7-27	1-28	6-37	8-03
Temesvár-Jv.	7-44	1-45	7-06	8-03

Temesvár-Józsefváros-Arad.				
Állomások	Sv.		Tvé.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Temesvár-Jv.	6-00	8-45	2-24	9-25
Sat-András	6-00	9-00	2-42	9-25
Merczfalva	6-08	9-27	2-56	10-00
Orczyfalva	6-44	9-42	3-06	10-10
Vinga	7-11	10-23	3-30	10-15
Németh-Ságh	7-38	10-47	3-47	10-15
Uj-Arad	7-38	10-47	3-47	10-15
Arad	7-38	11-00	3-58	11-00

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Csak október 11-ig.

!! Megnyilt !!

az Olcso áruház a Hunyady-utcában.

Férfi szövetek, Női kelmék, vásznak,

.. chiffonok, angol Sefhírek, stb. ..

mesés olcsó árban kaphatók.

Üzleti órák reggel 8-tól 12-ig délután 2-től 7-ig. 1700

MAUTNER R.

Panamakalapok

vegyileg tisztítása és másféle kalapok festését és javítását ellogadom.

Férfi és női posztó és szalmakalapot állandóan nagy raktárban tartok.

Szíves pártfogást kér

Bittenbinder Konrád,

kalapos mester 1701

ARAD, DEÁK FERENCZ-UTCZA 42. SZ.

2001—1909. tkvi szám.

Hirdetmény.

Ágya község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. sz. szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. törvények a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. tc.-ben szabályozott eljárás, a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatban foganatosították.

E célból az átalakítási előnunkálatt hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1909. évi május hó 25. napján fog kezdődni.

Ennélfogva felhívatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tkvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi tkv. végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában nem érvényesíthetik.

2. mindazok, a kik a tkvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak de tkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, — hogy az átíratásra az 1886. XXIX. tc. 15., 18. és az 1889. XXXVIII. tc. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől esznek és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvi-

leg bejegyzve szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törleszi engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

A kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság

Kisjenőn, 1909. április 7-én

Tabajdy Sándor,

kir. ítélőtáblai bíró.

1685

Uj asztalos műhely.

Van szerencsém a n. é. közönségnek szíves tudomására hozni, hogy **Wesselényi-utca 1. szám alatt** a mai kor igényeinek megfelelőleg felszerelve

épület- és butor-asztalos-műhelyt

nyitottam.

Számos éveken át mint vezető műköttem **Sebessy Ferenc** ur műhelyében, itt szerzett tapasztalataim alapján kellő szak-képzettséggel rendelkezem.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, u. m. **épület. butor. portálé** és irodai berendezéseket legszebb kivitelben, a legjutányosabb árban.

Szíves pártfogást kérve, maradtam kiváló tisztelettel 1611

Olmützer Károly

épület- és butor-asztalos.

Pankota község.

Egy, a jegyzői teendőkben jártas

IRNOK

Pankota községben azonnal alkalmazást nyerhet. Fizetése havi 80 korona és lakás.

Ajánlatok alólirott jegyzőhöz intézendők Pankota

Gherba Gusztáv

1691 jegyző.

Állandó

Gyors és gépirási tanfolyam!

Uj kurzus négy óra terjedőleg. **Megnyilik május 1-én**

kiváló tanerő vezetése mellett. **Beiratkozás naponta!**

Mindenmü gépirási és kósokszorosítási munka elvállalása!

Nagy írógépkellék-raktár a legjobb minőségben.

Író- és számológép javító műhely.

Magyar, német diktálást vitagyorsírással felvesszünk.

Ziffer és Molnár

összes írógépek műszaki intézete 1021

Arad, Szabadság-tér 16. sz.

Domány-palota. Telefon 513.

Városi és megyei telefon 290. szám.

Figyelem!

Van szerencsém a nagyközönség szíves figyelmét felhívni, hogy

szállítási üzletemet

Arad, Petőfi-utca 13. sz. alá

helyeztem át.

Elvállalok helyben és vidékre butor és más áruk szállítását jótállás mellett, — butoresomagolást is legjutányosabb árak mellett.

Szolid kiszolgálás!

Kitünő tisztelettel

Deutsch Samu,

1550

butor-szállító,

Arad, Petőfi-u. 13.

Megérkeztek a tavaszi divat újdonságok!

Brunner Béla

uri divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

(Ferry-utca sarok. gróf Nádasdy-palota)

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát, hol a legszebb és legdivatósabb kalapok, **ingek**, gallérok, kezeltők, nyakkendők, keztyűk, zsebkendők, harisnyák, sétabotok és esőernyők, stb. kaphatók.

Nagy választék férfi sport és gyermek sapkáknak!

Divatújdonság francia és olasz

tilatszer különlegességekben.

Kamerli J. pécsi keztyűgyár főraktára.

Olcso árak. Pontos kiszolgálás.

Vidéki megrendelések azonnal esztőzöttetnek.

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fia

tanulónak

3 korona kezdőfizetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalba.

Kiadóhivataltól teljesen ingyen ad a kiadóhivatal:
József főherceg-utca 22. szám.
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásai kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozzal.

AN APRÓ HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban:
József főherceg-utca 22. szám.
Telefon szám: 151.

Haan rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 5 fillér. — Cselekedet kereső vagy cselekednek ajánkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér — Hirdetési levelezőlapok 50-50 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Édesem!

Ne haragudjon, hogy nem voltam ott, nem tudtam, hogy egyenesen oda megy. Legközelebb a szokott helyen leszek. Elszomorított, hogy nem találkozhattunk, most ugyanis oly ritkán jöhetünk össze. Miért nem ír? Nyugodtan tehetné. Szüntelenül magára gondolok. Számtalanszor üdvözlöm és csókolom J. R.
1704

Egy művelt és kedves

lehetőleg barna médivel óhajtana megismerkedni szabad napjain szórakozás céljából egy uri ember. Leveleket „Idealismus” jelige alatt poste restante kérek.
1705

Előkelő discret

uriemberrel megismerkedni vágyik egy művelt, árva hölgy. Leveleket vár Arva főposta restante Arad.
1686

Egy csinosan butorozott

különbejáratu szoba május elsejére kiadó. Bővebbet Lipót-utca 6. sz.

Szép lóhere

eladó évi lekaszálásra öt kishold területről. Soltz Gyula. Arad Zsidótemető-utca 5.
1708

Kiadó

Egy 5 szobás utcai földszintes lakás parkos nagy udvarral. Évi bér 320 írt. Tökölly Imre-u. 52.
1265

Ügyes varróleányok

fizetéssel, ugyancsak tanulóleányok felvételnek Brüller Lajosnál, Forrai-utca.
1699

Rtka alkatom!

Férfi vagy nő mint társ kerestetik utazással egybekötött szenzációs műsorral rendelkező művészekhez. Nagy kereset remélhető. Bővebbet Alapy. Aradon, Thökölly Imre-utca 14., ajtó 5. szám alatt.

Eladó

egy 110 forintos varrógép 75 forintért, 75 forintos 27 forintért. Bildhauer Orczy-utca 17.
1684

Fizető leányok felvételnek

Magyar-utca 23. sz. B. Csejtey Katicza.
1707

Ügyes varró

fizetéssel felvétetik. Reiner Gyuláné női divatterme Weitzer János-utca 17.
1708

Garzon lakás

két szobával kiadó. Fialat ügyvédnek is megfelel, butorral vagy butor nélkül Karolina utca 6. sz.
1696

Egy különálló

butorozatlan földszintes garcon lakás a Batthyányi- és Széchenyi-utcák sarkán, mely közvetlenül a lepcsőházból nyíló előszobából és egy utcai két ablakos szobából áll. — f évi május 1-ére kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.
1687

Reclám!

Vászon és chiffon maradékok 19 kr. méterje jó minőségben kapható Lázár Vilmos-utca 3.
1698

Pékség

egyedül álló ster sütéssel átadó Csanádpalotán. Bővebbet ugyanott Grosz Ferencnél.
1648

A maros-illyei u-i kaszinó

részére azonnali belépésre jó modoru vendéglős kerestetik. Bővebbet Steiner Ferencnél Déván.
1695

Automobil

2 üléses, jó karban eladó. Bővebbet a kiadóban.
1501

Egy elegáns

finom férfi tavaszi felöltő olcsó árban eladó. Megtekinthető Atzél Péter-utca 2. emelet I.
1495

Dusgyöckerze-ü,

fajtiszta amerikai Ripária Portális, két éves, saját termésű, nagyobb mennyiségben eladó Ménesen, Kovacevits György szőlőbirtokosnál.
1674

Eladó

Omnibusz kocsis, 20 személyre, minden elfogadható árért, üzembékes állapotban. Cim a kiadóhivatalban.
1659

Motor-bicikli,

Puch-féle alig használt, mellék-kocsival azonnal eladó, Wätz Jó zsef kereskedőnél.
1679

Eladó magánlak

6 szoba, fürdőszoba, nagy kert. Tökölly Imre-utca (Halász-utca) 45. sz.
1681

Egy jókarban levő

zongora olcsó áron eladó. Bővebbet az „Aradi Híradó” kiadóhivatalában, Andrassy-ter 8.
1678

Keresek vételre

egy használt, új rendszerű írógép. Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad, Telefon 517.
173

Egy vendéglő helyiség

jogokkal együtt, betegség miatt kiadó. Bercsényi Miklós-utca 32.
1551

Nagymennyiségű díszfenyő

eladó. Lahner György-utca 7. sz. alatt.
1666

Kereskedelmi

alkalmazott, óvadékkal rendelkezik. kitűnő referenciákkal, bizalmi állást keres. Cim a kiadóhivatalban.
1618

Társat keresek

egy kitűnő találmány értékesítéséhez 2000 kor. hozzájárulással. Megkereséseket „Biztos siker” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek.
1625

Keresek vidéken

jobb forgalmu vendéglőt vagy egy jobb korcsmát vagy kantint haszonbérbe italméréssel. Vagy egy nagyobb italmérést óvadékkal. — Rabotka vendéglős, Kurtics.
1622

Gazdaságban

sok évi gyakorlattal bíró 2000 K. óvadékkal rendelkező nős fiatal egyén kitűnő bizonyítványokkal gazdaságban, vagy más bizalmi állásra ajánkozik. Állást azonnal elfoglalhatja. Szíves megkereséseket „Megbízható” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít.
1619

Van szerencsém

a n. é. közönség b. figyelmét felhívni címre, hol a legmagasabb árban veszek uraságtól levetett férfi ruhát, városi és utazó bundát és mindenféle egyenruhát helyben és vidéken. Bletler I. zsidóbar, Szent Pál-u. 12.
5431

Új zsebkidásu albumok!

Operet-album, Fráter műsor-dalai, Cabaret-dalok, Táncdarabok, Kuruc-dalok új zsebalaku kiadása, melyek a Fráter-féle nótáskönyv mintájára csupa elsőrendű zeneszámokból vannak összeállítva, kitűnő letétben, 2 koronájával kaphatók Kerpel Izsó könyvkereskedésében, Aradon. Vidékre 2 kor. beküldése ellenében bérmentve.
262

Eladó

Orczy-utca 7. számú ház. Ugyanott 250 hektoliter prima mokrai bor. Borvevőnek aradi házamban ingyen pincét és hordót adok szüretig.

Fényképészeti cikkek.

Bármily gyártmányu fényképező gépeket előnyös részletfizetésre. Fényképészeti lencsék bármely minőségben, s az összes fényképészeti kellékek és újdonságok rendkívüli előnyárban. Bloch H. papírkereskedése és könyvnyomdája. Fényképészeti cikkek gyári raktára. Telefon 126. sz. 600 oldalas árjegyzék kívánatra ingyen. Vidéki rendelésekhez részletes használati utasítás és újdonságok ismertetése lesz mellékelve.
1215

Jég

kapható háztartási célokra naponta házhoz szállítva. Petőfi-u. 7a. — Telephon 199. sz.
1292

Jégszekrény,

jéggel együtt, részletre kapható Husserl Manó jégszekrénygyára Arad Szt.-Pál-utca 11. Telefon 348.
1524

Alkalmi vétel.

Díszes consol tükör jutányos áron eladó. Cim a kiadóhivatalban.
1629

Veszek és eladok

uraságtól keveset használt férfi ruhákat, butorokat, kályhákat, ócska vasat, rezet, fém-árúkat s fürdőkádakat.

Állandóan kapható

nálam alig használt, elegáns kredenc, feiler, ebédlő és halószoba berendezés.

Kivánatra házhoz is megyek.

Herzfeld Gyula

Asztalos Sándor-utca (Izr. templom-épület.)
1702
Telefon 348. szám.

Üzletvezetőt

keresek,

kinek legalább 5000 korona készpénze van, helybeli fióküzlet részére

Steiner Ferenc

nagykereskedő

Déva.

Van szerencsém szíves pártfogóim értesíteni, hogy modern

asztalos műhelyemet

1694 május 1-én

Arad, Andrassy-ter (Fischer Eliz-palota udvarába)

helyezem át.

Kitűnő tisztelettel

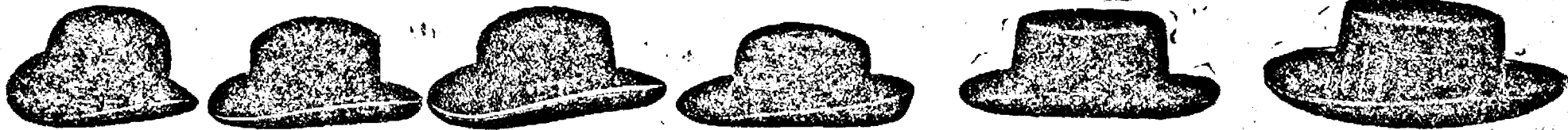
MÁDAI GYULA

épület és butor asztalos jelenleg Karolina-utca 3-4. sz.

FISCHER SIMON Nagyaruháza

olcsó tavaszi árjegyzéke.

Arad, Szabadság-tér 12. szám.

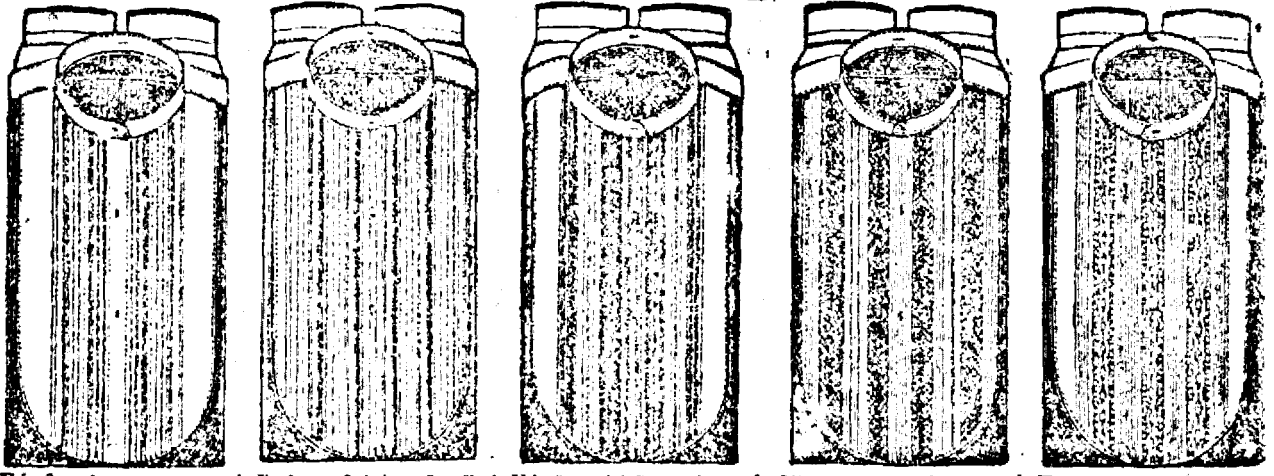
Divatos kemény ka- lap frt. 2-25 frt. 3.	Divatos puha strap- kalap frt. 1-50, frt. 1-75.	Finom szines és fekete alap frt. 1-90, frt. 2-50	Sportkalap, vízmentes frt. 1-80, frt. 2-25.	Legujabb fiúkalapok minden szín- ben s formában frt. —.90, 1-25, 1-50.	Elegáns nyulszőrkalapok szine- és fekete ujdons. frt. 2-50, 3-
---	--	---	--	---	---

Figyelem!

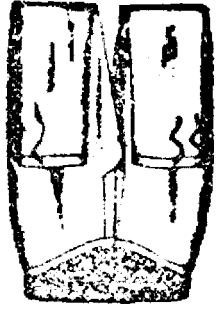
Ertesítés!

Ertesitem a t. vevőközönséget, hogy a cé-
gemnek sikerült készpénzért nagyobb partivé-
telek férfi fehérnemű, férfi és női esernyő,
szekendők, és nagy mennyiségű férfi és női
harisnyákat beszerezni, miáltal a t. közönség
most a cégnél a szükségletét rendkívül olcsó
árban beszerezheti.

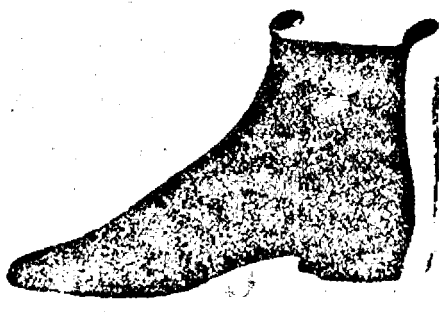
Vidéki megrendelések pontosan lesznek
eszközölve.

Férfi ing szíves mellű frt. 1-35.	Puha fehér férfi ing madapolanrek- lam ár frt. 1-45.	Férfi chifon ing kemény mellű frt. 1-25, frt. 1-45.	Finom angol Sep- hier férfi ing ujdons- ság, rekl ár frt. 1-75	Francia batiszting cézemannek különle- gessége frt. 1-95.
--------------------------------------	--	---	--	---

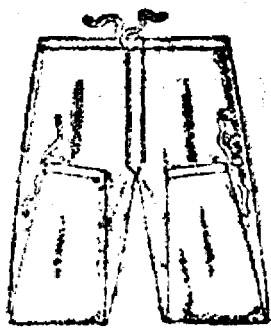
Francia Kopper al-
sodrág hímzés-
rekl ár 98 kr. 1-25

Finom helybeli készítményű férfi-
cipő Box vagy Cheweaux frt. 5-90
és frt. 6-50.

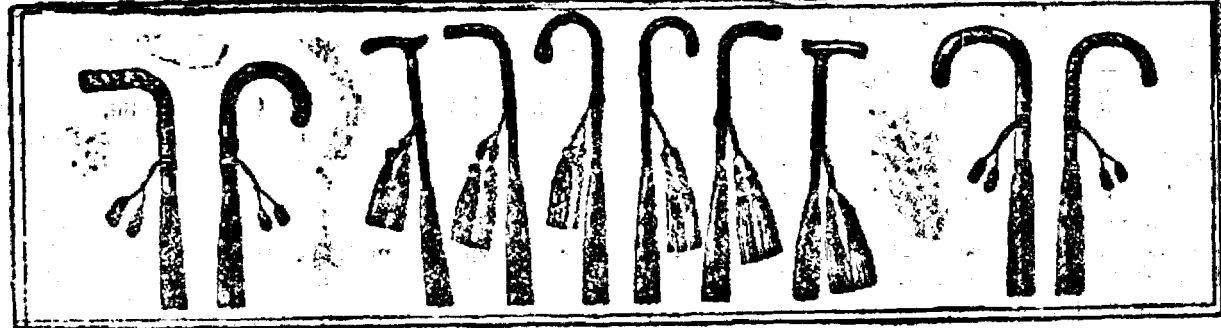
Fin elvemny kken- dőr. klám ár 5 kr	Selyem nyakkendők ujdons. 35 kr., 39 kr.	Finom selyem magankötő nyakkendő 38, 45 és 50 kr	Ujdonságok tiszta selyem nyakkendők selyem bé- lővel 51 kr.	Különlegességek egész ne- hez Brokat selyem nyak- kendőkben, 75 kr.
--	---	---	---	---

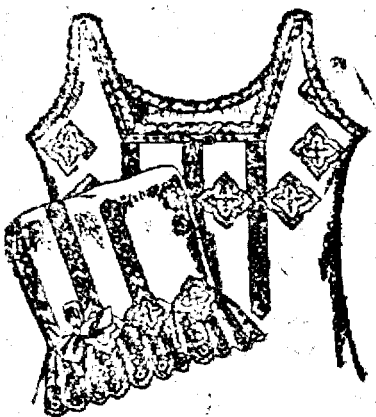
Labovás bőrtörös va-
szonbeli reklám. ár 85
és 95 kr.

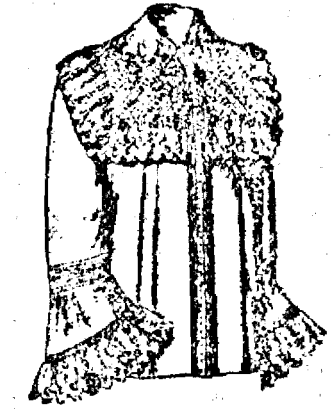
Finom helybeli készítményű férfi
Box fűzés cipő frt. 5-95. Chewro
bőről 6-75 és frt. 7-75.

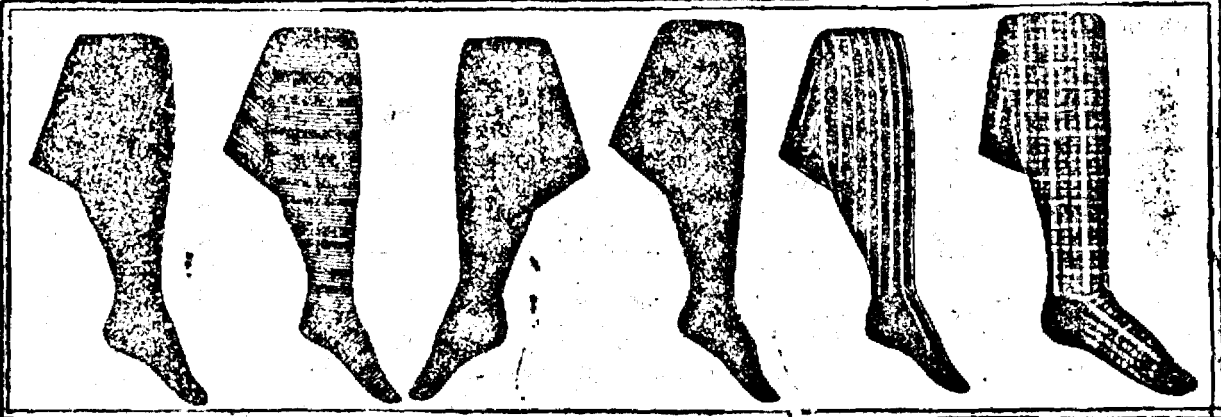
Külön strapa csúszó reklam ár frt. 1-25 és frt. 1-35.	Külön női és férfi strapa ernyő frt. 1-39. Finom selyem férfi és női ernyő csak cé- gennél kapható! Frt. 1-75.	Ujdonság! Boternyő frt. 1-95. Boternyő bőr- tokkal frt. 2-45.
---	--	---

Finom madapolan női ingek és
sztráge nagy választékban 95
kr., frt. 1-25, frt. 1-75.

Női kálékbát nagy vá-
lasztékban
frt. 1-50, 1-75 1-90.

Figyelem! Női és férfi harisnyákban rendkívül nagy Partivétel folytán valóban
bámulatos olcsó árak! Ne mulassza el senki ezen jó alkalmat kibaszni!